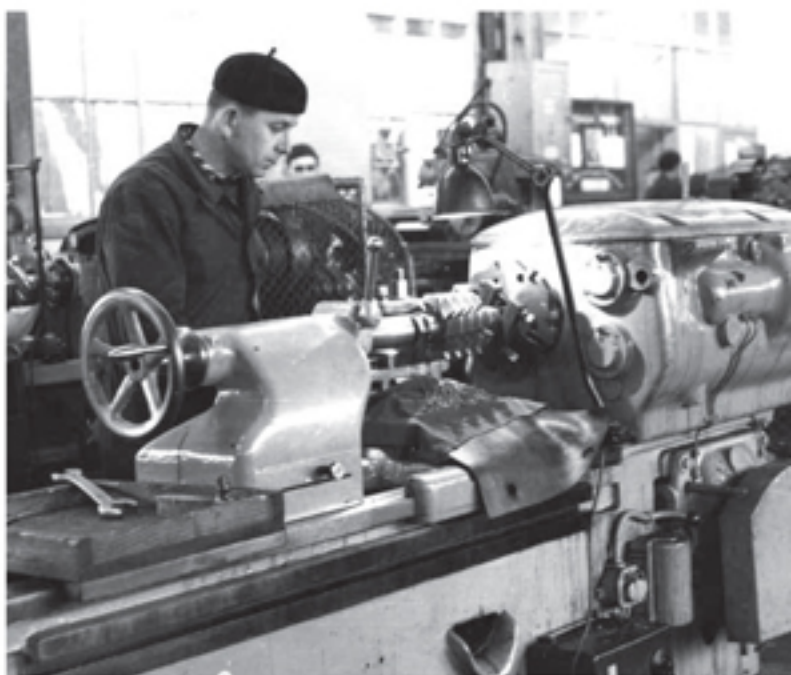

FABLOK

Pamiętki Pierwszej
Fabryki Lokomotyw
w Polsce

Rok założenia 1919

WYDAWCA:
Miejska Biblioteka Publiczna w Chrzanowie
ul. Broniewskiego 10C
32-500 Chrzanów
www.mbp.chrzanow.pl

REALIZACJA I PROJEKT GRAFICZNY:
ALATUS Media – Jerzy Plesznyiak
ul. Zbożowa 42B/408
40-657 Katowice
tel. 602 718 002
e-mail: alatus@alatus.net.pl

ZESPÓŁ REDAKCYJNY:
Małgorzata Zbroszczyk
Anna Siewiorek
Marian Kwiatkowski

ZDJĘCIA:
Cyfrowe Archiwum Ziemi Chrzanowskiej
Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chrzanowie

KOREKTA:
Joanna Kiedos

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

AKADEMIA ROZWOJU
FILANTROPII W POLSCE

Wydano w ramach projektu „Pociąg do tradycji” dofinansowanego ze środków Programu „Lokalne Partnerstwa PAFW” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce.

MIEJSKA
BIBLIOTEKA
PUBLICZNA
W CHRZANOWIE

UTW
W CHRZANOWIE

STOWARZYSZENIE
STACJA CHRZANÓW

ISBN 978-83-95255-5-7

FABLOK

Pamiętki Pierwszej
Fabryki Lokomotyw
w Polsce

Chrzanów 2019

WARUNKI PRZEDPŁATY

„Monitora Polskiego”

od 1 stycznia do 1 kwietnia 1921 r.

Mk. 200; z odnoszeniem Mk. 230.

ZARZĄD

Banku Handlowego w Łodzi

na zasadzie par. 51 i 52 Ustawy Banku zaprasza niniejszym pp. Akcjonariuszów na

IX NADZWYCZAJNE OGÓLNE ZEBRANIE

w dniu 3 lutego r. b. o godz. 5ej po południu, w gmachu Banku Handlowego w Łodzi, przy ulicy Al. Kościuszki 15 odbyć się mające.

Porządek dzienny:

Wniosek Rady o powiększenie kapitału zakładowego Banku i wyjednanie odpowiednich zmian w Ustawie.

Do uczestniczenia w Zebraniu powyższemu mają prawo akcjonariusze, którzy do dnia 27-go stycznia r. b. złożą swoje akcje w kasach:

Banku Handlowego w Łodzi lub Oddziałów tegoż w Warszawie, Lublinie, Radomiu i Kielcach lub też w „Mitteldeutsche Creditbank” w Berlinie.

Bilety wejścia wydawane będą w lokalu Banku w Łodzi na trzy dni przed terminem Zebrania.

Złożone akcje zwracane będą po zamknięciu Zebrania, począwszy od 4 lutego r. b.

Łódź, dnia 7 stycznia 1921 r.

277

Skradziono 12 Milionów węg. za Nr. 0285517, 1502226, 25, 24, 22, 20; 1590664, 665, 667, 669; 1625367 u Bolesława Niemyskiego. 288

Skradziono legitymację, wydaną w pow. Krzemienieckim dla Salamy Elgi i Bejlit Klejman, oraz dokument Amerykański na wyjazd, Miła 15. 200

Instrukcja Biurowa DLA MINISTERSTW

opracowana przez Komisję dla spraw Oszczędności Państwowych wyszła z druku nakładem Prezydium Rady Ministrów.

Do nabycia w cenie 25 mk. za egz. 20634 w Drukarni Państwowej, Miodowa 20.

Upraszamy Sz. Prenumeratorów „Monitora Polskiego” o reklamowanie nieotrzymanych egz. pisma w Warszawie w ciągu tygodnia, na prowincji w ciągu miesiąca. Po tym czasie reklamacje nie będą uwzględniane.

ADMINISTRACJA „MONITORA POLSKIEGO”.

TOWARZYSTWO AKCYJNE BROWARÓW PAROWYCH

„HABERBUSCH & SCHIELE”

Straty i Zyski za 1919/20 rok sprawozdawczy.

	Mk. f.		Mk. f.
Surowe materiały i akcya	3214980.72	Sprzedaż różnych wyrobów	15219122.—
Wynagrodzenie administracji i robotników	3768898.03	Różne dochody	1226033.48
Wydatki handlowe i różne	3219264.95		
Opał i światło	1593973.66		
Remont	364066.58		
Różne straty	588796.62		
Zysk do podziału	3695174.92		
Razem Mk.	16445155.48	Razem Mk.	16445155.48

Stan czynny.

	Mk. f.
Nieruchomości	4450357.23
Inwentarz żywy i martwy	3197375.10
Towary różne	2542422.09
Dłużnicy	4277056.65
Papiery procentowe	3211764.84
Gotówki	275560.59
Sumy Przechodnie	95112.31
Weksle	648.—
Razem Mk.	18850296.81

Stan bierny.

	Mk. f.
Kapitał zakładowy	4360000.—
umorzona	4283584.27
zapasowy	290920.—
Wierzytelności	4409306.58
Sumy Przechodnie	455595.11
Zyski	3750890.85
Razem Mk.	18050296.81

PODZIAŁ ZYSKÓW.

	Mk.
Na kapitał umorzony	208847.80
fundusz pracowników	100000.—
kapitał zapasowy	129830.—
dywidendy	1798200.—
tantjeme, podatki i pozostałość zysków	1514013.05
Razem	3750890.85

Skradziono kontrakt, sporządzony 26/II 1915 r. na 960 rubli i pakietowatwa Augusty Mikolajewskiej z r. 1916, 1917, 1918 na 200 rubli każde, odnoszące się do tego kontraktu. 179

Zgubiono odroczenie Nr. 145 art. 32, wydane z Cieschanowskiego P. K. U., oddz. w Miawie, na imię Abrahama Wolfa. 180

Zgubiono przepustkę nocną, kartę odroczenia i resjestracyjn. Juliana Jaworskiego, Pańska 107. 162

Skradziono 4 paszporty z gm. Wilanów Karoliny Aberle, matki, Kercliny, córki i Anny, oraz Wandy Lucowej. 173

Koncesja na imię Dawida Minca z Piotrkowa na sprzedaż trunków monopolowych w zamkniętych flaszkach, wydana przez Delegację Ministerstwa Skarbu d. 15 stycznia 1920 r. za Nr. 234, została zgubiona i taką należy uważać za nieważną. 174

Zgubiono 3 paszporty Janicki Hensche, Zysman Szalka, Nordan Ode Zysel z Białej Podlaskiej. 194

FABRYKA LOKOMOTYW

w Polsce S. A.

na liczne zapytania wyjaśnia, iż nie jest identyczną z Warszawską Spółką Akcyjną budowy parowozów.

FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE buduje swe nowe zakłady W CHRZANOWIE (W MAŁOPOLSCE) i ma w Warszawie tylko Biuro Zarządu przy ul. Ś-to Krzyżskiej 28,

gdy tymczasem Warszawską Spółką Akcyjną budowy parowozów ma swoje zakłady w Warszawie.

Akcje Fabryki Lokomotyw w Polsce nie są na giełdzie notowane.

273

Zagubione dokumenty.

Skradziono kartę powołania z urlopem bezterminowym; zaświadczenie tożsamości wydane w Łomży, z. Siedleckiej na imię Szulim Menda Nienbaum oraz towar i 15.800 mk. z Łosia. 311

Zgubiona karta powołania z urlopem bezterminowym na imię Luser Braun z Dobrynia, p. Rypiański. 313

Zaginiony paszport i karta powołania z urlopem bezterminowym na imię Chabla Rozenblata. Miła 32. 313

Zrabowano patent na młyn wodny na imię Mioda Waszczyńska. Radzów, z. Łoszyńska. 314

Zginięło świadectwo z ukończenia 7-klas. szkoły handl. Zgrom. Kupców m. Warszawy na imię Raibon Antona. 315

Zgubiono kartę tymczasowego zwolnienia Józefa Stankiewicza. 316

Skradziono legitymację urzędniczą za Nr. 266 na imię Janiny Machnikowej. Adres: Orla 11, m. 16. 317

Zgubiono kartę powołania bezterminową Wincenego Gadejskiego. Soła 18. 318

Zgubiono paszport i kartę powołania bezterminową Jana Zdenowskiego z Uratry. N. Kawęczyńska Nr. 20. 319

Anna Kądzioła, mieszkanca wsi Morzyca, pow. Węgrowskiego, ziemi Siedleckiej, pszczołkuje młaz, Stanisława, będącego w 1914 roku w sierpniu na wojnie. Był na poroju w Lubelskiem, pod Zaskibowem 23 sierpnia 1914 r. Ktożby z kolegów wiedział o nim, czy o śmierci, zechce zawiadomić Urząd parafialny Sadowe, pow. Węgrowskiego. 320

Skradziono koncesję klasy III Nr. 416 na prawo restauracji, wydana w Radomiu. Wierzbicki, pow. Ilkocki. Witold Zarzycki. 331

Zgubiono legitymację, wydaną w Polsce na imię Chajki Back. Miła 36. 321

322

Zaginiony dowód za Nr. 73540, wydany przez bank Handlowy w Warszawie na złożoną sumę 25.000 Mk. na imię Anzelma Horbaczewskiego. 322

Zgubiono paszport na imię Grzegorz Rautenstein. Polw. Bozki, gm. Lechów. 323

Zgubiono paszport na imię Jana Świderskiego z Rembertowa. 324

Zaginiona karta bezterminowego urlopu Nr. 1020a, Zygmunta Gryglika. 325

Zgubiono kartę odroczenia i paszport na imię Jolany Feterhsza. Dzielnia 25. 326

Zginięło wezwanie z Ameryki i świadectwo moralności, wydane w Krzemieńcu. Griny Ajzenstein. Redakcja „Momentu”. 327

Zaginiona karta zwolnienia bezterminowa na imię Florjana Curyllly. Marszałkowska 25. 328

Skradziono „Poż. Odrodzenia” długoterm. na 5000 Mk. za Nr. 1589101 na imię Cezarego Popławskiego. 329

Adam Romanuk, rocm. 1894, wśd Bukowice, gub. Włodzim. zgubił świadectwo, wydane przez Przemysłową Komisję Wojskową w Janowie Podlaskim 15 września 1920 r. o zupełnem zwolnieniu od służby wojskowej. 275

Zgubiono paszport Jana Czarzkiego i sygnaturę wydaną p. Zarząd Budown. Wojskow. w Modlinie pod Nr. L. 2480. 278

Zgubiono paszport zagraniczny wiozowany, wydany w Lubartowie. Kiwa Seteros. Frenisakańska Nr. 29, m. 165. 279

Zginięła karta powołania bezterminowa i paszport francuski i polski Adama Kuźkowskiego. Bujanowska 3. 280

Zgubiono N. S. U. I. książeczkę na prawo kursowania samochodów, legitymację D. W. S. za Nr. 1192 i kwit. rekwieryjny. Upraszają się oświadczyć za wynagrodzeniem. Kredytowa 4. 281

Zgubiono paszport i świadectwo wojskowe na imię Józefa Osuchowskiego, gubiny Guszów. 283

284

Zgubiono długotermiową polityczną Nr. 1663469. Wł. Szymańskiego. 287

Zgubiono dwa zagraniczne wiozowane paszporty na imię Pinchos Brojdo i Szajda Brojdo, dwie zaś karte affidawity, upoważnienie wydane przez Reagenta m. Krzemieńca, 50 dolarów, 540 niemieckich marek i 10.600 pol. mk. Zwrocić: Miła 17, m. 1. Brojdo. 289

Zaginiony dowód osobisty Majera Gittlera z Częstochowy. 290

Zgubiono dowód osobisty Rojalsi Sułczyńskiej z dziećmi Jcs i Dobą z Polonny, gub. Wołyńsk. 291

Zgubiono kartę ewidencyjną i służbową Karola Serafin, Wspólna 6. 293

Zgubiono kartę powołania bezterminową Napoleona Niedzielskiego. Nowo-Swiciński. 286

Skradziono Kartę Powołania bezterminową, wydaną przez Powiatową Komendę Uzupelnień w Ostrowie Łomżyńskim, na imię Lejczera Blosztajna z m. Sokół, pow. Wysoko-Mazowieckiego. 284

Zgubiono urlop bezterminowy Ciesłaka Antoniego. Pawia 48. 303

Zgubiono kartę powołania z urlopem bezterminowym na imię Jakoba Rawskiego, Brzaska 11. 197

Skradziono paszport Józefa Jamrot, powiat Gostynin. 198

Zgubiono kartę urlopową na imię Piotra Jędrzejowika. 195

Zgubiono dyplom na stopień materialisty Nr. 8, wydany przez Min. Zdrowia Publicznego w Warszawie, na imię Władysława Szulaniuka, Biała Podlaska, Izb. Chorych Biedna Zapasowego 34 p. p. plutonowy. 16936

Zgubiono kartę powołania z bezterminowym urlopem Ido. Józefa Klapp. Hoza 23. 302

Zgubiono: Tykaczowski dowód eschary, wydany przez Magistrat m. Sokół, powiatu Wysoko-Mazowieckiego, na imię Chaima-Eka Sojarsa. 283

Tłoczono w Drukarni Państwowej, Miodowa Nr. 20.

Wstęp

Publikacja *Fablok – Pamiątki Pierwszej Fabryki Lokomotyw w Polsce* ma kilkudziesięciu autorów. Zaangażowani w „Pociąg do wspomnień” pracownicy Fabloku, mieszkańcy ziemi chrzanowskiej, kolekcjonerzy oraz Muzeum w Chrzanowie udostępniali pojedyncze przedmioty albo całe zespoły pamiątek. Nawet nie próbujemy ich wartościować, bo wszystkie są częściami mozaiki stworzonej z szacunku do lokalnej historii.

Dzięki środkom, które udało się pozyskać z Programu „Lokalne Partnerstwa PAFW” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce na projekt „Pociąg do tradycji” możliwe stało się digitalizowanie pamiątek, z których spora część została pokazana w niniejszym albumie, a reszta będzie dostępna w dziale regionalnym chrzanowskiej księżnicy.

W publikacjach na temat Pierwszej Fabryki Lokomotyw w Polsce zawsze brakowało miejsca na pokazanie kompletu akcji spółki, jej papierów firmowych czy fotografii dokumentujących zwykłych pracowników oraz wnętrza i maszyny w czasie normalnej pracy. Autorom żal było do tej pory miejsca na drobiazgi, które pracownicy albo mieszkańcy Chrzanowa wciąż przechowują i traktują z sentymentem. Wierzymy, że wszystko co teraz zostało zebrane ułatwi kiedyś pracę osobie, która zechce ponownie opracować historię Fabloku.

Mamy oczywiście świadomość, że udostępniane przez mieszkańców pamiątki nie stanowią kompletu istniejących odmian różnych grup przedmiotów. Często nie wiadomo nawet czego w zestawie brakuje. Właściwie tylko akcje Fabloku pokazane i wymienione są prawie w komplecie. One jednak z racji sporej wartości kolekcjonerskiej i materialnej, znacznie częściej niż na przykład papiery firmowe, gromadzone są przez muzea i zbieraczy, dzięki czemu sporo ich przetrwało.

Wspaniałym efektem pracy przy projekcie „Pociąg do wspomnień” były godziny spędzone na rozmowach z osobami, którym historia Fabloku jest bliska. Spotkania zaowocowały pomysłami na kolejne publikacje z pamiątkami związanymi z fabryką lokomotyw.

Marzeniem wielu miłośników lokalnej historii jest zebranie i zaprezentowanie wszystkich wzorów tabliczek firmowych z lokomotyw. Aby pokazać wielość ich odmian trzeba będzie trafić do wielu muzeów i kolekcjonerów. Nie mamy jednak żadnych wątpliwości, że warto. Na pokazanie w publikacji czekają także przyrządy pomiarowe (kilka prezentujemy) i specjalistyczne narzędzia produkowane w chrzanowskiej fabryce. Już teraz na informacje i fotografie tych przedmiotów czeka Dział Informacji Regionalnej Miejskiej Biblioteki Publicznej w Chrzanowie.

Organizatorzy projektu

Papiery

Papiery wartościowe

Założycielami Spółki, powstałej w 1920 r., byli: Piotr Drzewiecki, Stanisław Karłowski, Leopolda Wellisz, Władysław Jechalski, Bank Małopolski. Fabryka znajdowała się w Chrzanowie, a siedziba zarządu w Warszawie pod adresem: ul. Ś-to Krzyska 28 (wg ówczesnej pisowni). Statut Spółki zatwierdzony przez Ministra Przemysłu i Handlu oraz Skarbu 22 maja 1919 r., został ukonstytuowany 11 czerwca 1920 r. Spółkę zarejestrowano w Sądzie Okręgowym w Warszawie nr R.H.B./V nr 670 w dniu 27 września 1920 r. Nazwa spółki to „Fabryka Lokomotyw w Polsce Spółka Akcyjna”.

Kapitał akcyjny 75 mln mkp (marek polskich) został całkowicie objęty przez Bank Małopolski w Krakowie przy współudziale Banku Handlowego w Warszawie i grupy akcjonariuszy.

Każda zmiana kapitału akcyjnego (zakładowego) wiązała się z uchwałą Zgromadzenia Akcjonariuszy i była zatwierdzana przez stosowne ministerstwa. Wiązało się to również ze zmianą statutu spółki. Wprowadzano do niego nowe brzmienia poszczególnych zmienianych punktów. Kapitał ten wyrażony był poprzez emitowane papiery wartościowe, czyli akcje. Są one dowodem udziału w spółce akcyjnej, dają prawo do współwłasności przedsiębiorstwa. Dzieli się na imienne i na okaziciela, na uprzywilejowane i zwyczajne. Wartość jednej akcji również zawarta była w statucie. Tam też pojawiał się zapis, czy będą wydawane akcje zbiorowe (wielokrotność akcji podstawowej). Najczęściej akcja składała się z trzech części:

- strony głównej, zawierającej nazwę spółki, wartość nominalną akcji (pojedynczej lub zbiorowej);
- kuponów dywidendy, służących wypłacie dywidendy za wskazany okres, które przy wypłacie były wycinane z arkusza;
- talonu, służącego wydaniu nowej akcji po wyczerpaniu kuponów dywidendy.

Na odwrocie akcji często zamieszczano fragment statutu. Brzeg akcji często był cięty falowaną linią – będącą jednym z zabezpieczeń przed fałszerstwem. Skomplikowany rysunek na stronie tytułowej akcji również służył temu celowi.

W Polsce, po II wojnie światowej, na podstawie ustaw o nacjonalizacji przemysłu akcje z papierów wartościowych stały się zwykłymi papierami. W opowieściach naszych dziadków słyszało się, jak odwrotne – często niezadrukowane – strony, wykorzystywano do rysowania. Wiele akcji zniszczono. Dziś te artefakty mają jednak znaczną wartość kolekcjonerską. Istnieją kolekcjonerzy, ba nawet stowarzyszenia kolekcjonerskie tego fragmentu historii polskiego przemysłu.

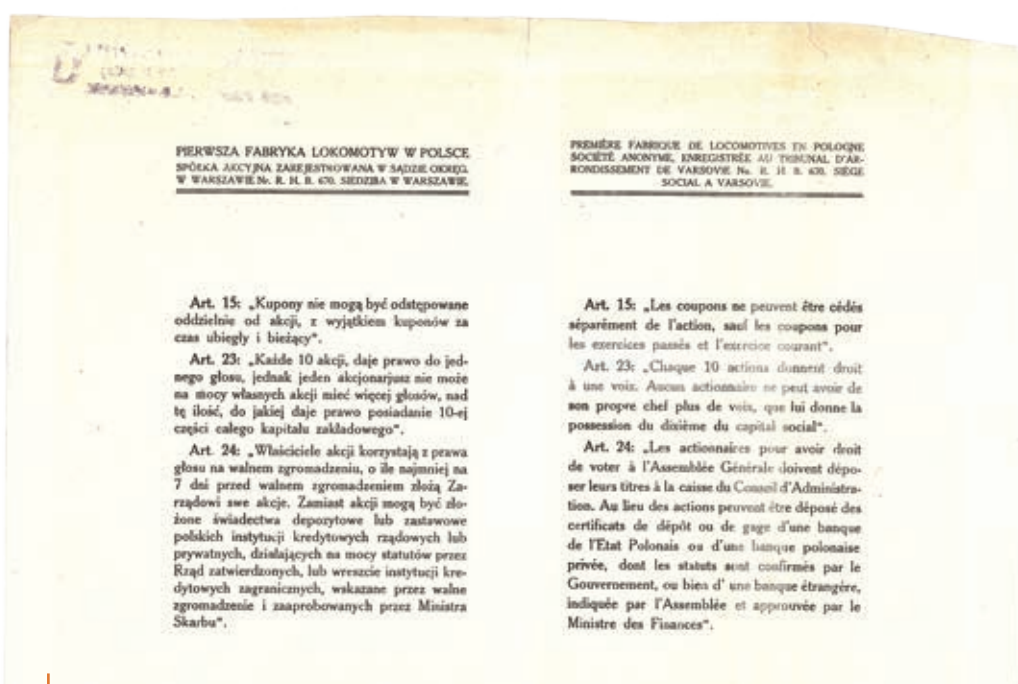
Zmiany kapitałowe

Walne Zgromadzenie akcjonariuszy w dniu 11 czerwca 1920 r. uchwaliło podniesienie kapitału akcyjnego o 75 mln mkp z sumy 75 mln mkp do sumy 150 mln mkp, poprzez emisję 150 tys. sztuk pełno wpłaconych akcji po nominalnej wartości 500 mkp. Dotychczasowi akcjonariusze mieli prawo poboru nowych akcji w stosunku: za dwie stare akcje jedną nową po kursie 550 mkp. Zmieniono wówczas nazwę z „Fabryki Lokomotyw w Polsce Spółka Akcyjna” na „Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce Spółka Akcyjna” (zatwierdzono 25 kwietnia 1921 r.). W tym czasie pojawiają się pierwsze obecnie znane akcje projektu znakomitego artysty Józefa Mehoffera.

W dniu 5 kwietnia 1922 r. zatwierdzono przez Ministra Przemysłu i Handlu oraz Skarbu powiększenie kapitału drogą III emisji akcji. Powiększenie kapitału zakładowego o 350 mln mkp, czyli do 500 mln mkp drogą III emisji 700 tys. sztuk nowych akcji o nominalnej wartości 500 mkp.

Pięć akcji po 500 marek – awers (ze zbiorów Leszka Koziarowskiego)

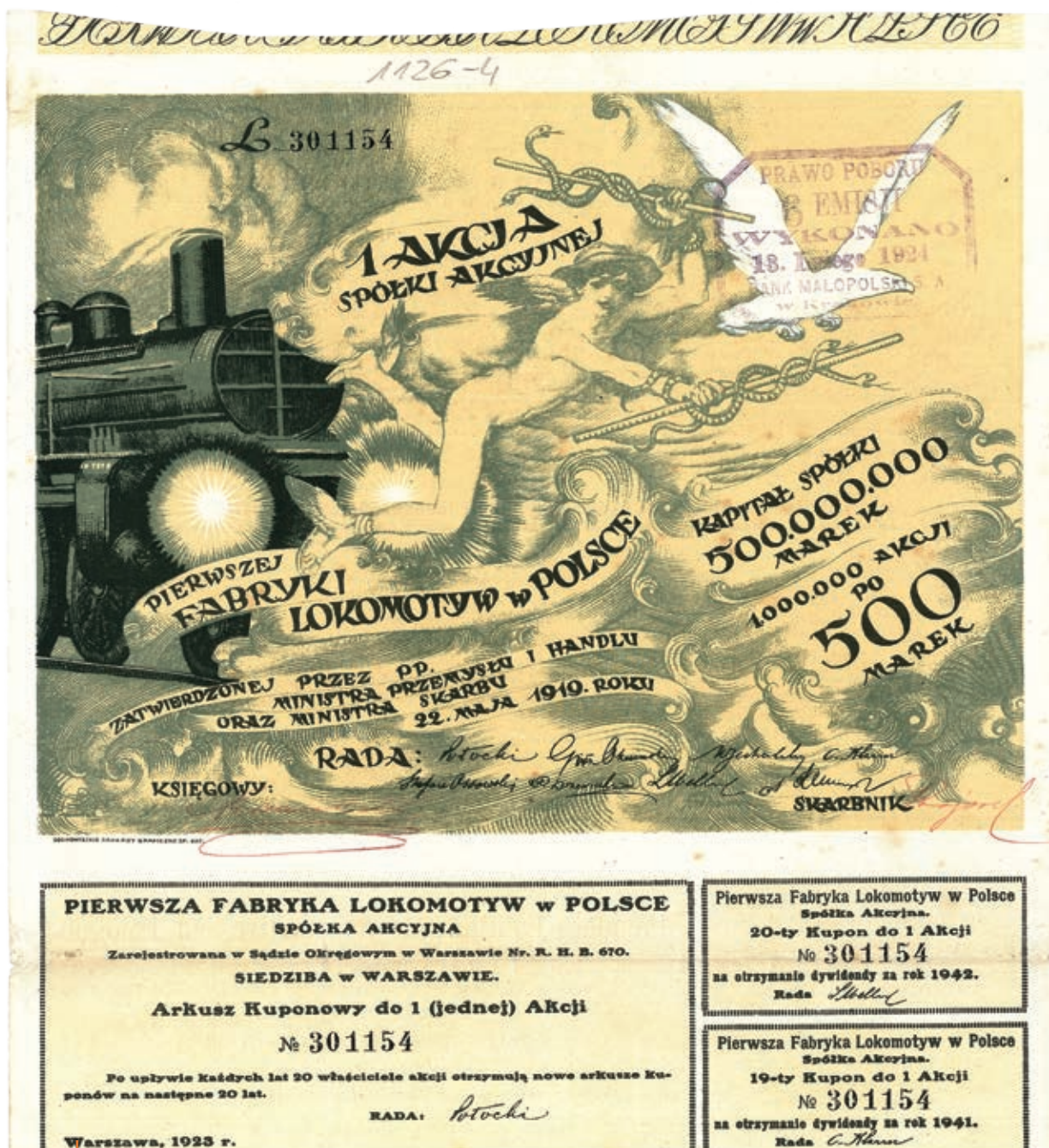

Pięć akcji po 500 marek – rewers (ze zbiorów Leszka Koziarowskiego)

Dla dotychczasowych akcjonariuszy ustalono prawo poboru za każdą akcję poprzednich emisji dwóch akcji III emisji po kursie 600 marek za akcję. Dla nowych subskrybentów cena wynosiła 1 000 mkp za akcję.

Kolejne powiększenie kapitału Spółki o 500 mln mkp, czyli do 1 mld mkp drogą IV i V emisji 1 mln sztuk nowych akcji o nominalnej wartości 500 mkp. Emisja IV stanowiła 200 tys. sztuk akcji zwykłych, a V emisja 800 tys. sztuk akcji z ograniczonym prawem głosu. Tak więc, kapitał zakładowy Spółki wynosi 1 mld marek, podzielonych na 2 mln akcji na okaziciela wartości nominalnej 500 mkp, w tym 1,2 mln akcji zwykłych i 800 tys. akcji z ograniczonym prawem głosu. Każde 10 akcji zwykłych, względnie każde 20 akcji z ograniczonym prawem głosu, daje prawo do jednego głosu.

Galopująca inflacja i kolejne powiększenie kapitału Spółki o 1 mld mkp, czyli do 2 mld mkp drogą VI emisji 2 mln sztuk nowych akcji o nominalnej wartości 500 mkp. Pierwszeństwo do nabycia 1,25 mln akcji nowej emisji przysługuje właścicielom poprzednich emisji. 550 tys. sztuk akcji nowej emisji Zarząd przydzielił: Bankowi Handlowemu w Warszawie, Bankowi Małopolskiemu w Krakowie, Societa Italiana Ernesto Breda w Mediolanie i Staats-Eisenbahn – Gesellschaft w Wiedniu. Dla 200 tys. sztuk akcji ustalono dodatkowe prawo poboru dla dotychczasowych akcjonariuszy w stosunku na każde posiadanych 10 akcji I-V emisji, jedną akcję VI emisji.

Akcja pojedyncza wydana po powiększeniu kapitału spółki do 500 mln marek polskich (ze zbiorów Leszka Koziarowskiego)

Akcja dla kapitału 2 miliardy marek polskich – awers (ze zbiorów Muzeum w Chrzanowie)

PIERWSZA FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE
SPÓŁKA AKCYJNA ZAREJESTROWANA W SĄDZIE OKR.
W. WARSZAWIE Nr. R. H. B. 670. SIEDEŁ W WARSZAWIE

AKCJA ZWYKŁA.

Art. 5. „Kapitał zakładowy Spółki wynosi 2.000.000.000 mkp., podzielonych na 4 milj. akcji na okaziciela w. n. po 500 mkp., mianowicie na 3.200.000 akcji zwykłych i na 800.000 akcji z ograniczonym prawem głosu [art. 23]”.

Art. 15. „Kupony nie mogą być odepowane oddzielnie od akcji, z wyjątkiem kuponów za czas ubiegły i bieżący”.

Art. 23. „Każde 10 akcji zwykłych, względnie każde 20 akcji z ograniczonym prawem głosu, daje prawo do jednego głosu, jednak jeden akcjonariusz nie może na mocy własnych akcji mieć więcej głosów niż 10 (tj. do jakiej daje prawo posiadanie 10-ty części całego kapitału zakładowego)”.

Art. 24. „Właściciele akcji korzystają z prawa głosu na walnem zgromadzeniu, a ile najmniej 7 dni przed walnem zgromadzeniem złożą Zarządowi swą akcję. Zamiast akcji mogą być złożone świadectwa dopłaty lub zastawowe polskich instytucji kredytowych rządowych lub prywatnych, działających na mocy statutów przez Rząd zatwierdzonych, lub wreszcie instytucji kredytowych zagranicznych, wskazanych przez walne zgromadzenie i zaaprobowanych przez Ministra Skarbu”.

PREMIERE FABRIQUE DE LOCOMOTIVES EN POLOGNE
SOCIÉTÉ ANONYME. ENREGISTRÉE AU TRIBUNAL D'AR-
RONDEMENT DE VARSOVIE No. R. H. B. 670. SIÈGE
SOCIAL A VARSOVIE.

ACTION ORDINAIRE.

Art. 5. Capital social: 2.000.000.000 marks po-
lonais représenté par 4.000.000 actions au porteur de
500 marks polonais chaque, dont 3.200.000 actions
ordinaires et 800.000 actions à voix limitée [art. 23]s.

Art. 15. „Les coupons ne peuvent être cédés
séparément de l'action, sauf les coupons pour les
exercices passés et l'exercice courant”.

Art. 23. „Chaque 10 actions ordinaires ou cha-
ques 20 actions à voix limitée donnent droit à une
voix. Aucun actionnaire ne peut avoir de son propre
chef plus de voix que lui donne la possession du
dixième du capital social”.

Art. 24. „Les actionnaires pour avoir droit de
voter à l'Assemblée Générale doivent déposer leurs
titres à la caisse du Conseil d'Administration. Au
lieu des actions peuvent être déposés des certificats
de dépôt ou de gage d'une banque de l'Etat Polonais
ou d'une banque polonaise privée, dont les statuts
sont confirmés par le Gouvernement, ou bien d'une
banque étrangère, indiquée par l'Assemblée et ap-
prouvée par le Ministre des Finances”.

MCH-S/3446

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 19
de dividende de 1 action—exercice 1912.
L. WELLISZ

PREMIERE FABRIQUE DE LOCOMOTIVES EN POLOGNE SOCIÉTÉ ANONYME
Enregistrée au Tribunal d'Arrondissement de Varsovie No. R. H. B. 670 Siège social à Varsovie

TALON DE 1 ACTION

Chaque 20 ans le porteur de l'action reçoit une nouvelle feuille de
coupons pour 20 ans.

LE CONSEIL DE SURVEILLANCE
ALFR. POTOCKI

Varsovie en 1923

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 18
de dividende de 1 action—exercice 1911.
C. KLARNER

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 15
de dividende de 1 action—exercice 1908.
A. UNGAR

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 16
de dividende de 1 action—exercice 1909.
A. UNGAR

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 17
de dividende de 1 action—exercice 1910.
J. GOETZ OKOCIMSKI

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 12
de dividende de 1 action—exercice 1913.
ALFR. POTOCKI

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 13
de dividende de 1 action—exercice 1910.
ALFR. POTOCKI

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 14
de dividende de 1 action—exercice 1917.
HELGE NORLANDER

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 9
de dividende de 1 action—exercice 1912.
J. GOETZ OKOCIMSKI

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 10
de dividende de 1 action—exercice 1913.
HELGE NORLANDER

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 11
de dividende de 1 action—exercice 1914.
P. DRZEWIECKI

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 6
de dividende de 1 action—exercice 1909.
STEFAN OSSOWSKI

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 7
de dividende de 1 action—exercice 1910.
STEFAN OSSOWSKI

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 8
de dividende de 1 action—exercice 1911.
W. JECHALSKI

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 3
de dividende de 1 action—exercice 1916.
P. DRZEWIECKI

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 4
de dividende de 1 action—exercice 1917.
P. DRZEWIECKI

Première Fabrique de Locomotives
en Pologne, Société Anonyme
COUPON Nr. 5
de dividende de 1 action—exercice 1918.
L. WELLISZ

Akcja dla kapitału 2 miliardy marek polskich – rewers (ze zbiorów Muzeum w Chrzanowie)

Akcja złotowa spółki (ze zbiorów Leszka Koziarowskiego)

Reforma walutowa Grabskiego i wprowadzenie złotego

Bilans otwarcia na 1 stycznia 1924 r. kapitału zakładowego po przeliczeniu na nową walutę, czyli złote polskie, wyniósł 2 000 000 złotych (wartość nominalną akcji określono na 25 zł).

Sytuacja firmy pozwalała na powiększenie jej wartości, więc postanowieniem Ministra Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z 8 listopada 1926 r. powiększono kapitał zakładowy Spółki o 2 mln zł, czyli do 4 mln zł przez przelanie na ten kapitał kwoty 2 mln złotych z kapitału specjalnego i w związku z tym powiększenie wartości nominalnej akcji z 25 zł na 50 zł. Kapitał zakładowy wynosił 4 mln zł, podzielonych na 80 tys. sztuk akcji wartości nominalnej po 50 zł, w tym 64 tys. sztuk akcji zwykłych i 16 tys. sztuk akcji z ograniczonym prawem głosu.

Od 30 czerwca 1927 r. rozpoczęto wymianę akcji markowych na złotowe. Za 50 akcji markowych wartości nominalnej 500 mkp wydawano jedną akcję złotową o wartości nominalnej 50 zł. Postanowieniem Ministra Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z 23 czerwca 1927 r. powiększono kapitał zakładowy Spółki o 2 mln zł, czyli do 6 mln zł, drogą nowej emisji 40 tys. sztuk akcji na okaziciela, w tym 32 tys. sztuk akcji zwykłych i 8 tys. sztuk akcji z ograniczonym prawem głosu. Powiększenie kapitału nastąpiło przez przelanie na ten kapitał dodatkowej kwoty 2 mln złotych z kapitału specjalnego. Akcje nowej emisji były wydane bezpłatnie dotychczasowym akcjonariuszom w stosunku do ilości posiadanych tego samego rodzaju akcji – na każde

dwie akcje I emisji złotowej, jedna akcja II emisji złotowej. Kapitał zakładowy wynosił 6 mln zł, podzielonych na 120 tys. sztuk akcji o wartości nominalnej po 50 zł, w tym 96 tys. sztuk akcji zwykłych i 24 tys. sztuk akcji z ograniczonym prawem głosu. W wyniku przerechowania majątku (rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 22 marca 1928 r.) powiększono kapitał zakładowy do 8 mln zł w drodze przelewu kapitałów własnych. Kapitał akcyjny spółki wynosi 8 mln zł, podzielonych na 80 tys. akcji na okaziciela, wartości nominalnej po 100 zł, mianowicie na 64 tys. akcji zwykłych o numerach 1 – 64 000 i 16 000 akcji z ograniczonym prawem głosu o numerach 64 001 – 80 000. Projektantem tych akcji był Stanisław Ostoja-Chrostowski.

5 grudnia 1929 r. rozpoczęto zamianę dotychczasowych akcji o nominale 50 zł na akcje o nominale 100 zł. Dla otrzymania dwóch akcji o nominale 100 zł, każdy posiadacz winien przedstawić 3 akcje o nominale 50 zł, albo akcje pierwszej emisji stemplowane, albo też akcje drugiej emisji. Zaznaczono przy tym, że za akcję pierwszej emisji niestemplowaną i nieperforowaną dwukrotnie nominalną wartości 50 zł będzie wydawana jedna akcja o nominale 100 zł. [MP 280 z 5 grudnia 1929 r.]. W dniu 11 czerwca 1937 r. nastąpiła zmiana adresu zarządu na ul. Zgodną 8. W 1938 r. minął okres ważności dotychczasowych akcji i wydano nowe akcje, tym razem zaprojektowane przez Adama Półtawskiego.

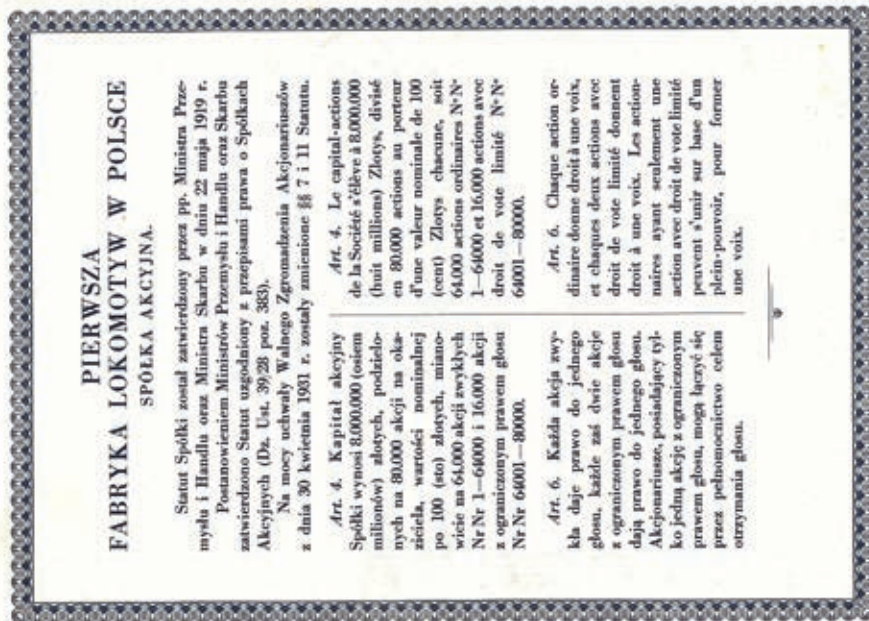
Akcja zwykła 100 zł (ze zbiorów Leszka Kozińskiego)

Akcia pojedyncza zwykła z 1938 r. (ze zbiorów Mariana Kwiatkowskiego)

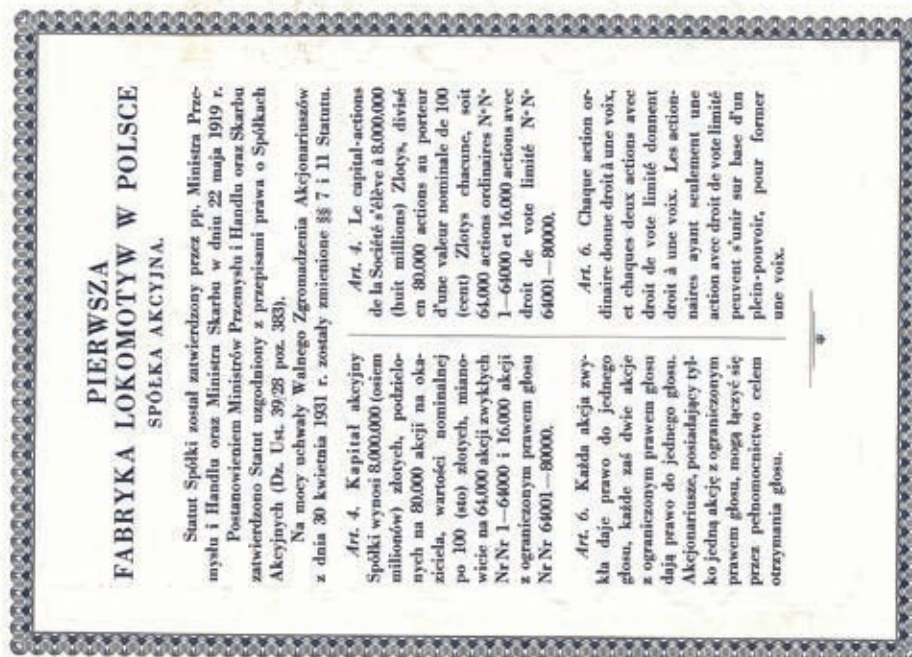
Akcja zbiorowa zwykła z 1938 r. – awers (ze zbiorów Leszka Koziorowskiego)

Akcja zbiorowa zwykła z 1938 r. – rewers (ze zbiorów Leszka Koziorowskiego)

Akcja zbiorowa z ograniczonym prawem głosu z 1938 r. – awers
(ze zbiorów Leszka Koziorowskiego)

Akcja zbiorowa z ograniczonym prawem głosu z 1938 r. – rewers
(ze zbiorów Leszka Koziorowskiego)

Dywidenda

Z posiadaniem akcji ściśle związane było prawo majątkowe do dywidendy. W okresie międzywojennym spółki akcyjne starały się w miarę realizowania zysku regularnie wypłacać akcjonariuszom należny im udział w zysku. Wielkość dywidendy zależała od wysokości zysku spółki i jej ogólnej sytuacji finansowej.

- Za 1925 – 6%, tj. 3 grosze od 1 akcji 500 marek polskich
- Za 1926 – 6%, tj. 3 złote od 1 akcji 50–złotowej
- Za 1927 – 3 złote od 1 akcji 50–złotowej
- Za 1928 – 6 złotych od 1 akcji 100–złotowej
- Za 1929 – 8 złotych od 1 akcji 100–złotowej
- Za 1931 – 6 złotych od 1 akcji 100–złotowej
- Za 1932 – 6 złotych od 1 akcji 100–złotowej
- Za 1935 – 5 złotych od 1 akcji 100–złotowej
- Za 1936 – 5 złotych od 1 akcji 100–złotowej
- Za 1937 – 6 złotych od 1 akcji 100–złotowej

Spis akcji, które zachowały się do dnia dzisiejszego

Lp.	Waluta	Rodzaj	Nominał	Kapitał	Data	
1	marka polska	na okaziciela	5x500=2 500	150 mln		
2	marka polska	na okaziciela	10x500=5 000	150 mln		
3	marka polska	na okaziciela	20x500=10 000	150 mln		
4	marka polska	na okaziciela	500	500 mln	1923	
5	marka polska	na okaziciela	10x500=5 000	500 mln	1923	
6	marka polska	na okaziciela	500	2 mld	1923	
7	marka polska	na okaziciela	10x500=5 000	2 mld	1923	
8	marka polska	na okaziciela	25x500=12 500	2 mld	1923	
9	złoty	na okaziciela	50	4 mln		
10	złoty	na okaziciela	50	6 mln		
11	złoty	na okaziciela	100	8 mln		
12	złoty	na okaziciela	100	8 mln		z ograniczonym prawem głosu
13	złoty	na okaziciela	100	8 mln	1938	
14	złoty	na okaziciela	100	8 mln	1938	z ograniczonym prawem głosu
15	złoty	na okaziciela	10x100=1 000	8 mln	1938	
16	złoty	na okaziciela	10x100=1 000	8 mln	1938	z ograniczonym prawem głosu

Papiery

Papiery firmowe

W korespondencji z kontrahentami oraz w wewnętrznej korespondencji z pracownikami Fablok stosował kilkadziesiąt wzorów papierów firmowych, a liczba rozsyłanych pism była spora.

Nazwa Fabryka Lokomotyw w Polsce S.A. użyta została w statucie spółki zatwierdzonym w 1919 roku i taka zapewne była na pierwszych drukach firmowych. 25 kwietnia 1921 roku Minister Przemysłu i Handlu Stefan Przanowski podpisał zgodę na zmianę nazwy firmy. W dokumencie zapisano, że dotychczasowa nazwa Fabryka Budowy Lokomotyw w Polsce Spółka Akcyjna ma brzmieć Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce Spółka Akcyjna. Czy rzeczywiście słowo „budowy” w nazwie było kiedykolwiek używane jest bardzo mało prawdopodobne. Można przypuszczać, że w ministerialnym komunikacie popełniono błąd.

O swoją tożsamość firma musiała dbać dając ogłoszenie do prasy. W styczniu 1921 r. na łamach „Monitora Polskiego” zarząd informował, że Fabryka Lokomotyw w Polsce S.A. „nie jest identyczną” z Warszawską Spółką Akcyjną Budowy Parowozów. Nowa nazwa umieszczona została na drukach firmowych w lewym górnym rogu. W latach trzydziestych pod nazwą zakładu umieszczono wizerunki wyróżnień, które otrzymała spółka. Wydrukowane było także miejsce wystawienia dokumentu: Chrzanów albo Warszawa, a na niektórych egzemplarzach pod nazwą dodawano jeszcze słowo Dyrekcja.

Poza dokumentami oficjalnymi żadna długa nazwa, obojętnie w jakiej formie, nie była zbyt często używana, bo powszechnie posługiwano się nazwą Fablok, czyli skrótem stosowanym jako adres telegraficzny fabryki (powstał z połączenia słów fabryka lokomotyw).

W okresie okupacji Niemcy najpierw przetłumaczyli polską nazwę i na papierach firmowych pisali Erste Lokomotivfabrik in Polen, a potem, od 1941 roku, fabryka działała pod nazwą Oberschlesische Lokomotivwerke AG. Druki do rozliczeń między wydziałami były opatrzone nazwą Oberlok, utworzoną na podobnej zasadzie jak dawny Fablok.

W 1945 roku firma wróciła pod polski zarząd. Przez pewien czas używano wtedy druków poniemieckich, ale na ich drugiej stronie była wydrukowana polska nazwa. Nim je wykonano jakaś część dokumentów została prawdopodobnie wypisana na drukach niemieckich. Powojenne papiery firmowe różniły się od tych z czasów II RP formą graficzną. Nazwa zakładu umieszczona była centralnie u góry, a nie po lewej stronie jak dawniej.

W 1951 r. wprowadzona została nazwa Fabryka Lokomotyw im. Feliksa Dzierżyńskiego. W 1977 r. zakład przemianowano na Fabrykę Maszyn Budowlanych i Lokomotyw „Bumar-Fablok”.

W grudniu 1991 r. Fablok przekształcono w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. W 1995 r. weszła w skład VII Narodowego Funduszu Inwestycyjnego. W 2003 r. 60% akcji wykupiła powstała dwa lata wcześniej Pracownicza Spółka Akcyjna – „Bumar-Fablok”. 5 marca 2009 r. nastąpiło połączenie spółek – Fabryka Maszyn Budowlanych i Lokomotyw „Bumar-Fablok” SA i spółki pracowniczej. Nowa spółka otrzymała nazwę Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce „Fablok” Spółka Akcyjna. I tak historia zakładu zatoczyła koło. ■

**PIERWSZA
FABRYKA LOKOMOTYW
W POLSCE**
SPÓŁKA AKCYJNA.

CHRZANÓW, DNIA 192

Dyrekcja

P. T.

Telefon Nr 41, Chrzanów
Adres telegraficzny: „FABLOK” Chrzanów

Nr dz. *Ref.*

dotyczy:

Przy odpowiedziach prosimy powoływać się
na powyższą liczbę.

Niniejszym mamy zaszczyt zakomunikować WPanom, że w tym roku przystąpiliśmy do produkcji walców drogowych ropo-motorowych (do walcowania szos) i będziemy na sezon przyszły w możności sprzedać większą ilość gotowych maszyn.

Walce budowane w/g najnowszej konstrukcji i już znanych doświadczeń, posiadają wagę bez obciążenia 9.5 ton, którą to przez dodanie wody powiększyć można o 1.2 tony.

Niezależnie od sprzedaży walców mamy zamiar takowe wypożyczać za cenę ryczałtową, przyczem personal do obsługi maszyny dajemy odbiorcom do dyspozycji.

Prosimy najuprzejmiej WPanów o łaskawe zakomunikowanie nam, czy WPanowie na kupno lub też na wypożyczenie walców by reflektowali, abyśmy mogli służyć w razie potrzeby WPanom odpowiednią ofertą.

Z wysokim poważaniem
Dyrekcja.

Rachunek żyrowy w Banku Polskim, Oddział w Krakowie.
Rachunek bież. w Banku Gospod. Krajowego, Oddział w Krakowie.
Rachunek czekowy P. K. O. w Krakowie Nr. 405.87.

**PIERWSZA
FABRYKA LOKOMOTYW
W POLSCE**
SPÓŁKA AKCYJNA

CHRZANÓW, DNIA 193

DYREKCJA

Telefony Nr 34, 41, 121, Chrzanów.

Adres telegraficzny: „FABLOK” Chrzanów.

Wielka Nagroda
Państwowa
1929

Wielki Medal
Złoty
1929

Wielka Nagroda
Państwowa
1930

N^o dz. 8283

Ref. BKG.

dotyczy:

Przy odpowiedzi prosimy powoływać się na powyższą liczbę.

Z a ś w i a d o c z e n i e !

Niniejszem zaświadczaamy, że auto osobowe marki "Chevrolet"
No.rej.Kr. 97183, jest własnością naszej fabryki.

Dokumenty rejestracyjne powyższego wozu, znajdują się
w Województwie w Krakowie, w Wydziale samochodowym.

Chrzanów, dnia 11 grudnia 1933 r.

PIERWSZA
FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE
SPÓŁKA AKCYJNA

[Signature]

Rachunek żyrowy w Banku Polskim, Oddział w Krakowie.
Rachunek bież. w Warszawskim Banku Dyskont. Oddz. w Krakowie.
Rachunek czekowy P. K. O. w Krakowie Nr 406817.

11900221 53 13
KRAKÓW

Wzór papieru firmowego używanego przez dyrekcję Fabloku w latach 30. XX w., pod nazwą firmy umieszczone zostały wizerunki otrzymanych przez firmę nagród

**PIERWSZA
FABRYKA LOKOMOTYW
W POLSCE
SPÓŁKA AKCYJNA**

ADRES TELEGRAFICZNY: „FABLOK”

Wielka Nagroda
Państwowa
1929.

Wielki Medal
Złoty
1929.

Wielka Nagroda
Państwowa
1930.

No 4969

WARSZAWA, DN. 22 listopada 1935 r.
MAHZAŁKOWSKA 136.
SKRYTKA POCZTOWA 353.
TELEF. 434-48, 434-76.

rolewski
MT. 4muj

Fabryka Nr. 22048

25 XI.1935

Sek.	B.O.	BZ.	B.M.S.
✓	✓	✓	✓

Dyrekcji

25 XI.1935

w Chrzanowie.

Dot. przetargu w Egipcie.

W załączeniu przesyłamy WPańom otrzymany z Londynu od Chief Inspecting Engineer "cahier des charges" dotyczący mającego się odbyć w Egipcie w dniu 15 stycznia 36 przetargu na dostawę 15 lokomotyw.

Uprzejmie prosimy WPańów w czasie możliwie najkrótszym, a w każdym razie nie później jak do d. 7 grudnia nadesłać nam dane dla wystąpienia przez Izbę Przemysłowo Handlową do M.P.i H. o premje indywidualną, gdyż jest możliwe, że wkrótce po połowie grudnia wobec rozpoczynającego się okresu świątecznego nie będą odbywały się posiedzenia Komisji decydującej o przyznaniu pomocy z funduszu specjalnego.

Kalkulację prosimy nam nadesłać w formie definitywnie zakończonej, gdyż pozycje kosztów bankowych, transportu, prowizji i t.d. są znane i prosimy pamiętać, jak to było szczegółowo omówione podczas ostatniej bytności p.inż. Gozajewskiego w M.P. i H., że przy obliczaniu stosunku procentowego sumy a, -f do robocizny fabrykacyjnej A nie należy, stosownie do wyraźnego żądania M.P.i H. uwzględniać pozycji d oraz e w grupie B kosztów generalnych.

PIERWSZA
FABRYKA LOKOMOTYW
W POLSCE
SPÓŁKA AKCYJNA
W CHRZANOWIE.

Chrzanów, dnia 10 października 193

Świadectwo.

Niniejszem poświadczam się, że p.

Głodek Antoni

urodzony w roku 1913.

w

Bjoryna

powiat

Chrzanów.

pracował w Zakładach naszych, Oddział

Montażowy.

od dnia 1 marca 1929 r. 193

do dnia 10 października 193 r.

jako

inżynier stolarski.

ku naszemu zadowoleniu.

Odchodzi zdrow i wypłacony

[Signature]

EX COLLECTIONIS
MARIVSZ PAŹDZIÓRA

Świadectwo pracy wystawione na papierze firmowym w latach 30. XX w.

w miejscu

23

ERSTE
LOKOMOTIVFABRIK IN POLEN
A.G.

DER TREUHANDLER

FERNRUF Nr. 34, 41, 121, CHRZANÓW O/S
TELEGRAMME: "FABLOK" CHRZANÓW O/S

Bankverbindung:
DEUTSCHE BANK, FILIALE KATTOWITZ

Sekr. Betr!
KB.

CHRZANÓW O/S., den 22. Juni 1940.

Bescheinigung

Es wird hiermit bescheinigt, dass der *Yadrik*
Leo geb. *11.10.1915*, wohnhaft *Chrzanow*
in der Lokomotivfabrik als *Praktikant* beschäftigt ist.

ERSTE LOKOMOTIVFABRIK
IN POLEN A.G.
Die Betriebsleitung.

[Handwritten signature]

Papier firmowy z 1940 r. Wtedy Niemcy nie zmienili jeszcze nazwy fabryki, poprzestali tylko na jej przetłumaczeniu na język niemiecki

OBERSCHLESISCHE LOKOMOTIVWERKE
AKTIENGESELLSCHAFT

POSTANSCHRIFT:
OBERSCHLESISCHE LOKOMOTIVWERKE A.-G., KRENAU OS

TELEGRAMME:

Oberlok Krenau OS

FERNSPRECHER:

Krenau OS Nr. 9, 14

BANKVERBINDUNGEN:

Deutsche Bank Filiale Kattowitz

Reichskredit-

gesellschaft A. G. Berlin

Commerzbank A. G.

Filiale Kattowitz

POSTSCHECK-KONTO:

Breslau Nr. 41338

KRENAU OS

Ihre Zeichen

Ihre Nachricht vom

Unsere Zeichen
in der Antwort anzugeben

Hausruf Nr.

BETREFF

OBERSCHLESISCHE LOKOMOTIVWERKE AKTIENGESELLSCHAFT

POSTANSCHRIFT: Postleitzahl 9a
OBERSCHLESISCHE LOKOMOTIVWERKE A.-G. KRENAU O-S
Fernschreiber 01529. Telegramme: Oberlok Kattowitz Fernruf: Krenau O-S 9. 14. 157
R. B.-Nr. 0/1348/0001

Gutsverwaltung
Herrn. Preuss
9a
Koscielowitz

Ihre Zeichen Ihre Nachricht vom Unsere Zeichen in der Antwort anzugeben Hausnr. Nr. KRENAU O-S
KA-50/Mi. 13 19. Mai, 1944
445.016

Rechnung Nr. 656 S

Unsere Reichsbetriebs-Nr. 0-1348-0001	Ihre bestellende Dienststelle	Bedarfsgruppe	Ihre Bestellung Nr. (Tag)		
Reichswaren Nr.		10.5.44	Zeit der Leistung: Versandtag		

Wir sandten Ihnen auf Grund Ihrer obigen Bestellung als durch Fuhrwerk 1 Stück
nach Koscielowitz, mit Lieferschein Nr. 57/A

Zeichen Nr.	G E G E N S T A N D	Einheits- preis	Gesamt RM	Insgesamt RM	Für Empfänger- Vermerke
	1 Stück Dreschmaschine /für Reparatur/ Zahlung: in der oben angegebenen Frist 30 Tagen nach Fälligkeit datum. Wir behalten uns vor, bei Zielüberschreitung Ver- zugszinsen zu berechnen.	255-		327,70 ✓ =====	

Bankverbindungen: Deutsche Verkehrskreditbank Berlin NW 7 Commerzbank A.-G. Filiale Kattowitz Kreissparkasse Krenau Post

T-0278 Vordr. Nr. 40-2000 Satz 10-43

Inna odmiana niemieckiego papieru firmowego z lat 40. XX w. W lewym górnym rogu umieszczone zostało logo firmy

Order No. 72 - 10 Summer 17.48 - 0435

Druk do rozliczeń wewnętrznych ze skrótowną nazwą OBERLOK

PIERWSZA FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE S. A.

ZAKŁADY w CHRZANOWIE

ADRES TELEGRAFICZNY:

„FABLOK” - CHRZANÓW

TELEFONY:

CHRZANÓW Nr 31, 32, 33

KONTO CZEKOWE:

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO W KRAKOWIE
Nr. 60

Znak WP.:

Data WP.

Nasz znak:

Nr.:

CHRZANÓW, dnia

194

DOTYCZY:

OBERSCHLESISCHE LOKOMOTIVWERKE
AKTIENGESELLSCHAFT

KRENAU OS.

DRAHT, OBERLOK KRENAU OS.
FERNRUF: KRENAU OS. 26

DIREKTION

Powojenny papier firmowy Fabloku wykonany na odwrotnej stronie druku niemieckiego (obie strony dokumentu)

PIERWSZA FABRYKA LOKOMOTYW w POLSCE S. A.
ZAKŁADY w CHRZANOWIE

ADRES TELEGRAFICZNY:

„FABLOK” - CHRZANÓW

TELEFONY:

CHRZANÓW Nr 31, 32, 33

KONTO CZEKOWE:

BANK GOSPODARSTWA
KRAJOWEGO W KRAKOWIE
Nr. 60

Znak WP.:

Data WP.:

Nasz znak:

Nr.:

CHRZANÓW, dnia 24.IX. 1946

DOTYCZY:

Z a ś w i a d c z e n i e.
=====

Zaświadczam, iż pan K a d z i k Leon ur. 8.X.1923 r.
w Chrzanowie pracował w naszej fabryce od 15.XII.1939r. - 31.XII.40r.
jako kreślarz a następnie od 1.I.1941 - 30.IX.1946r. jako technik
przy konstrukcji narzędzi i przyrządów.

W pracy swojej wykazywał się ku naszemu zupełnemu
zadowoleniu.

PIERWSZA
FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE
SPÓŁNA AKCYJNA
ZAKŁADY W CHRZANOWIE

Dyrektor Techniczny

/-/ inż. Klemens Sielecki

ZJEDNOCZENIE PRZEMYSŁU TABORU I SPRZĘTU KOLEJOWEGO
Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce S. A.

Zakłady w Chrzanowie

Pod Tymczasowym Zarządem Państwowym

Z a ś w i a d c z e n i e
=====

Adres telegraficzny:

«Fablok» – Chrzanów

Telefony:

Chrzanów Nr 31, 32, 33

Rachunek żyrowy:

Narodowy Bank Polski w Krakowie

Znak WP.:

Data WP.:

Nasz znak:

Nr

CHRZANÓW, dnia 11.9. 194 7r.

Pu-G/De

DOTYCZY:

Niniejszym zaświadczamy, że Ob. K a d z i k
Leon urodz. 8.10.1923 r. w Chrzanowie, jest
zatrudniony w naszych Zakładach od dnia 15.12.
1939 r. w charakterze młodszego konstruktora.

Zaświadczenie niniejsze wydaje się celem
przedłożenia w Dziekanacie Politechniki
w Gliwicach.

**PIERWSZA
FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE
SPÓŁNA AKCYJNA
TYMCZASOWY ZARZĄD PAŃSTWOWY
Biuro Personalne**

Wzór Nr 17 – 5.000 szt.

Papier firmowy używany w 1947 r. W nagłówku znalazła się klauzula „Pod Tymczasowym Zarządem Państwowym”

Fablok
Pierwsza Fabryka Lokomotyw
Chrzanów

Chrzanów, dnia 7.3.

194 9r.

Poświadczenie

Niniejszym poświadczam się, że Ob. K a d z i k Leon

ur. 8.10.1923 r. zamieszkały Chrzanów, Oświęcimska 77.

jest zatrudniony w naszych zakładach od dnia 2.2.45 r.

jako konstruktor zarobek jego godz. tyg. mies. wynosi

poświadczenie wydaje się celem przedłożenia w władzom szkolnym.

w Warszawie.

PIERWSZA
FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE
Przedsiębiorstwo Państwowe Wyodrębnione
WYDZIAŁ PERSONALNY

PIERWSZA
FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE
Przedsiębiorstwo Państwowe Wyodrębnione
Chrzanów

Chrzanów, dnia 23 czerwca

19 49 r.

ZASWIADCZENIE

Niniejszym zaświadczam się, że Ob. K A D Z I K Leon

ur. 8.10.1923 r. zamieszkały Chrzanów Jagiellońska 13.

jest zatrudniony w n/Zakładach od dnia 2.2.1945 r.

jako konstruktor zarobek jego godz. tyg. mies. wynosi

zaświadczenie niniejsze wydaje się celem przedłożenia Powiatowemu Starostwie

w Chrzanowie.

PIERWSZA
FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE
Przedsiębiorstwo Państwowe Wyodrębnione
WYDZIAŁ PERSONALNY

PEZG Ośloda, Zamierzenie 1.000 zmi. 545 V 49

Papiery firmowe drukowane w małym formacie, używane przez Fablok w drugiej połowie lat 40. XX w.

PIERWSZA FABRYKA LOKOMOTYW W POLSCE
Przedsiębiorstwo Państwowe Wyodrębnione
CHRZANÓW

ADRES TELEGRAFICZNY: TELEFONY:

„FABLOK” CHRZANÓW CHRZANÓW Nr 31, 32, 33 Nar. Bank Polski Oddz. w Chrzanowie

RACHUNEK ŻYROWY:

Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce - Chrzanów

Ob.

K A D Z I K Leon

w m i e j s c u

=====

Na list z dn.:

Znak:

Nazw znak:

Pu.-W/W

Nasza data:

12.4.50r.

Odpowiadając na pismo Ob. odnośnie rozwiązania stosunku służbowego z dniem 15.4.1950r. komunikujemy, że z uwagi na dobro Państwa i plan produkcji naszego Zakładu, oraz zarządzenie "Tasko" z dnia 30.3.1950r. L.dz. 1096/50, prośba Ob. została załatwiona odmownie.--

DZIAŁ PERSONALNY

FABRYKA LOKOMOTYW

im. F. Dzierżyńskiego

Przedsiębiorstwo Państwowe

CHRZANÓW

Obyw.

inż. K A D Z I K Leon

W-4

w miejscu :

Chrzeńców, dnia 30.V.56

DK-DZ/C. L.dz. 394. /56

Dyrekcja Fabryki Lokomotyw
im. F. Dzierżyńskiego w Chrzanowie powołuje Ob.
na stanowisko Zastępcy Głównego Technologa naszych
Zakładów.

Szczegółowy zakres obowiązków
na nowym stanowisku ustali Główny Technolog Ob.
Michalik Władysław. Obowiązki następcy Gł. Technol.
należy przejąć z dniem 1.6.1956 r. od Ob. mgr. inż.
WYDRO Józefa.

Równocześnie z dniem 1.6.56
ustala się uposażenie w wysokości 1.250 zł + premia
II kategorii.

Na nowym stanowisku życzymy
Ob. dalszej owocnej pracy.

Kierownik Działu Kad

FABRYKA LOKOMOTYW

im. F. Dzierżyńskiego

Przedsiębiorstwo Państwowe

CHRZANÓW

K o p i a :

DO, DR-4, TT, W-4, a/a pers.-

FABRYKA LOKOMOTYW

im. F. Dzierżyńskiego

32-500 Chrzanów, al. Wolności 3

Adres telegr. „Foblok” Telex 032250

[11] Telefony 2231 do 2238 [11]

znak: KK-S/W

L.dz. 388. /76

Chrzeńców, dn. 25.08.1976 r.

Obyw.

Siewiorek Józef

Nr. kontr. 2065

W miejscu

Z dniem 25.08.1976 rozwiązuję z Obywatelęm/ką
umowę o pracę bez wypowiedzenia z powodu choroby,
która trwała dłużej niż trzy miesiące.
Podstawa prawna: art. 53 §.1 pkt.1 Kodeksu Pracy
/Dz.U. z 1974 r. Nr.24 poz.141/.

Za dotychczasową współpracę Dyrekcja Zakładu
składa Obywatelowi/ce/ podziękowanie.

Kierownik Działu Kad
i Szkolenia Zawodowego

Pa. Mły

Władysław Sikors

Kopia

Kier. Rach. KK. a/a

Fl 1061/75 500

GŁÓWNY KIEROWNIK
DZIAŁU KAD
i SZKOLENIA ZAWODOWEGO

Pa. Mły

mgr Franciszek Woźniak

Dokumenty dla pracowników często wypisywano na zwykłym papierze. Logo fabryki zastępowano pieczęcią. Od 1951 r. pojawiło się na nich nazwisko patrona zakładu Feliksa Dzierżyńskiego

FABRYKA LOKOMOTYW
im. FELIKSA DZIERŻYŃSKIEGO

„FABLOK”

CHYZANÓW
PRZEDSIEBIORSTWO PAŃSTWOWE

TELEFONY : 2231, 2232, 2233 CHYZANÓW
KONTO BANKOWE : NBP ODDZ. CHYZANÓW
N° 703-6-173

W/znok NK-B/W

N/znok

Dotyczy L.dz. 312/70

CHYZANÓW, dn. 27.02.1970 r.
ul. Dzierżyńskiego 3

Obyw.

inż. Kadzik Leon
TM

W miejscu
=====

Dyrekcja Fabryki Lokomotyw im.F.Dzierżyńskiego w miejscu
z dnem 28.02.1970 r. wypowiada Obywatelowi dotychczasowe
warunki pracy i płacy na okres obowiązujących 3-ch m-cy.

Po okresie wypowiedzenia będzie Obywatel zatrudniony w
Zakładowym Biurze Technologicznym na stanowisku kierownika
sekcji typizacji i badań procesów technologicznych
z poborami 3.600.- zł. miesięcznie plus ewent.premia
płatne "ad personam".

Obowiązki na powyższym stanowisku określi Obywatelowi
Główny Technolog.-

Kierownik Działu Kadr
i Szkolenia Zakładowego

(-) Stefan Borówka

Zastępca Dyrektora
d/s Technicznych

inż. Adam Siemoch

Kopia

Kier.TM.TT.RW.EZ.NO.NK.s/a

Jedn. zlec. 3321 PWH/PÁ/CWD

Gorzów 30.000 szt. zam. 964 05. 69

Papier firmowy Fabloku używany w latach 60.XX w.

FABRYKA LOKOMOTYW
im. FELIKSA DZIERŻYŃSKIEGO

„FABLOK”

32-500 CHRZANÓW

TELEFONY: 2231, 2232, 2233 TELEX: 032256
KONTO NBP: OI CHRZANÓW Nr 703-6-173

W/znak

N/znak NK-S/D

Dotyczy:

L.dz. 425/74

30.05.1974 r.

CHRZANÓW, dn. 1974 r.
ul. Dzierżyńskiego 3

Obyw.

inż. Kadzik Leon

PP

w miejscu

Dyrekcja Fabryki Lokomotyw im. F. Dzierżyńskiego
w miejscu z dniem 1.06.1974 r. powierza Obywa-
telowi stanowisko kierownika sekcji kooperacji
usługowej w Dziale Planowania Produkcji.

Równocześnie z dniem 31.05.1974 r. wypowiada się
Obywatelowi dotychczasowe warunki pracy i płacy
na okres obowiązujących 3-ech miesięcy.

Po okresie wypowiedzenia płaca zasadnicza Obywa-
tela będzie wynosiła 3.700.-zł. miesięcznie plus
dodatek funkcyjny w wysokości 300.-zł. plus
premia do 10 % w zależności od wykonania wyzna-
czonych zadań.

Obowiązki na nowym stanowisku pracy określi
Obywatelowi Kierownik Działu.

Kierownik Działu Kadr
i Szkolenia Zawodowego

Władysław Sikora

Z-ca Dyrektora d/s technicznych
i Zastępca Dyrektora

mgr inż. Jan Dadej

K o p i a:

Kier. PP. RW. EZ. NO. NK. a/a.

Jedn. zam. 8403 PWH/KelCWD — ZGK, Zam. 1913/173 40 000 piśm. 71 g

Atmyma Tem
1 VI - 1974
dy

FABRYKA LOKOMOTYW
im. FELIKSA DZIERŻYŃSKIEGO
„FABLOK”
CHYZANÓW

TELEFONY: 2231, 2232, 2233 - TELEX: 032256
KONTO NBP: O/CHYZANÓW Nr 703 - 6 - 173

W/znak
N/znak
Dotyczy:

CHYZANÓW, dn. 197...
ul. Dzierżyńskiego 3

FABRYKA LOKOMOTYW
im. FELIKSA DZIERŻYŃSKIEGO
„FABLOK”
CHYZANÓW

PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWE

TELEFONY: 231, 232, 233 CHYZANÓW
KONTO BANKOWE: NBP ODDZ. CHYZANÓW
Nr 703-6-173

W/znak
N/znak
Dotyczy:

CHYZANÓW, dn. 196...
ul. Fabryczna 3

Dwa rodzaje papieru firmowego z lat 60. i 70. XX w.

**FABRYKA MASZYN BUDOWLANÝCH I LOKOMOTYW
„BUMAR-FABLOK“**

32-500 CHRZANÓW, UL. F. DZIERŻYŃSKIEGO 3

ROK ZAŁOŻENIA
1924

Wasze pismo z dnia

Znak

N/znak

Data

SPRAWA:

• **FABRYKA LOKOMOTYW • im. FELIKSA DZIERŻYŃSKIEGO •**

PRZEDSIĘBIORSTWO PAŃSTWOWE

32-500 CHRZANÓW, ULICA F. DZIERŻYŃSKIEGO 3

ROK ZAŁOŻENIA
1920

ZAKŁAD ODZNACZONY
ORDEREM SZTANDARU
PRACY I KLASY

Wasze pismo z dnia

Znak

N/znak

Data

Sprawa

Centrala:
Dyrektor:
Dz. Handlowy
Serwis:
ppp B-6 1800 2 3

Papiery firmowe używane od 1977 r., gdy zakład przemianowano na FMBiL „Bumar- Fablok”

FABRYKA MASZYN BUDOWLANÝCH I LOKOMOTYW
BUMAR - FABLOK S.A.
UL.FABRYCZNA 3, 32-500 CHRZANÓW, POLSKA TEL. (035) 322-31, TLX 0312338, FAX (035)329-25

Nasz znak :

Data :

FABRYKA MASZYN BUDOWLANÝCH i LOKOMOTYW
„BUMAR-FABLOK”
32-500 CHRZANÓW, ul. Fabryczna 3

ROK ZAŁOŻENIA
1924

Wasze pismo z dnia

Znak

N / znak

Data

SPRAWA:

Prezes Zarządu
(035) 34 1
(035) 33 3

Papiery firmowe używane przez Fablok od lat 90. XX w.

**FABRYKA MASZYN BUDOWLANYCH I LOKOMOTYW
BUMAR - FABLOK S.A.**

ul. Fabryczna 3, 32-500 CHRZANÓW, POLSKA
Tel. (+48-35) 623 22 31, Fax (+48-35) 623 29 25, Tlx (63) 312338
e-mail: info@fablok.com.pl <http://www.fablok.com.pl>
NIP-628-000-06-87

Nasz znak:

Data:

Oferujemy swoje
wyroby i usługi:

• Żurawie

• Platformy

• Żurawie przenośne

• Lokomotywy

• Konstrukcje spawane

• Zestawy kołowe

• Odkuwki matrycowane
i swobodnie kute

• Przekładnie, koła zębate

• Aparatura hamulcowa

* Remonty żurawi

* Remonty lokomotyw

* Obróbka mechaniczna

- toczenie
- frezowanie
- wytaczanie
- szlifowanie

* Obróbka cieplna

- ulepszanie cieplne
- nawęglanie
- hartowanie

* Cynkowanie w kąpielach
alkalicznych

Zarząd Spółki
Sekretariat Główny:
(+48-35) 623 41 05, 623 33 33
Centrala (+48-35) 623 22 31

Dział Strategii Marketingowych w. 940, 944, 945
Wydział Kuźni w. 605, 606
Wydział Mechaniczny w. 615, 383
Wydział Konstrukcji Spawanych w. 640, 291
Wydział Montażu w. 380, 669
Główny Konstruktor w. 405, 445

Papier firmowy Fabloku, w danych kontaktowych umieszczono już adres e-mail i adres strony internetowej

Medale

Medale i odznaki

Efektowne medale wykonane zostały przy okazji jubileuszy zakładu. W 1974 r. wybity został w mosiądzu medal o średnicy 60 mm z podobizną Feliksa Dzierżyńskiego, świętowano wtedy 50-lecie liczone od 1924 r. Medal o średnicy 40 mm z sylwetką lokomotywy TY 21 wybito w 1984 r. W 1999 r., z okazji 80-lecia Fabloku, powstał ładny medal o średnicy 70 mm przedstawiający sylwetkę lokomotywy SM 42.

Jubileusze pracy były przez wiele lat okazją do wręczania medali z wizerunkiem patrona zakładu Feliksa Dzierżyńskiego. Prezentujemy medale nadawane z okazji 25-lecia, 35-lecia i 40-lecia pracy. Wszystkie mają średnicę 50 mm, wykonane zostały z lekkiego stopu, a ich powierzchnia była najczęściej barwiona na złoto (część medali na jubileusz 35-lecia miała kolor srebrny).

Aluminiowe medale o średnicy 50 mm miały być nagrodą dla wzorowych tokarzy. Najpewniej istnieją podobne, dla innych grup zawodowych...

Wiele rocznic upamiętnianych było małymi, mocowanymi na szpilkę okolicznościowymi odznakami. Świętowano jubileusze liczone od 1924 r. Najstarszy odnaleziony znaczek pochodzi z 1959 r. (35-lecie). Wykonany został z mosiądzu (15x17mm). Znacznie większe, kolorowe i ładniejsze znaczki upamiętniały 50-lecie (29x17 mm) oraz 60-lecie Fabloku (26x18 mm). W 1974 r. pięćdziesięciolecie upamiętniono także bardzo kolorową odznaką z sylwetką parowozu przeznaczoną najprawdopodobniej dla dzieci (25x25 mm).

Trzydziestolecie fablokowskiej rozgłośni zakładowej obchodzono w 1979 r. Z tej okazji powstała ciekawa, kolorowa odznaka o średnicy 32 mm. Wyprodukowane zostały także

odznaki z logo zakładu. Były przeznaczone do noszenia w kłapie marynarki i najczęściej miały wielkość około 20 mm.

Tego rodzaju odznak, jak wspominają pracownicy, było bardzo dużo, ale okazuje się, że po latach trudno je znaleźć. Reprodukowane odznaki pokazano w powiększeniu, a medale prezentowane są w naturalnej wielkości. ■

Sprzęty

Sprzęty domowe

Sprzęty domowe i akcesoria kuchenne robione w Fabloku dla jednych są świadectwem lekceważenia przez pracowników regulaminów zakładowych i robienia fuch, inni widzą w nich praktyczny sposób radzenia sobie w czasach, gdy półki w sklepach były puste. W realiach PRL-u to, czego nie dało się kupić, trzeba było zrobić samemu i taka też była przyczyna wytwarzania tasaków czy widelców do mięs w fabryce lokomotyw.

Aby wyprodukować toporki czy pogrzebacze zbierano plastikowe opakowania, z których były wytaczane elementy trzonków. Reszta była metalowa, nierzadko ze stali nierdzewnej.

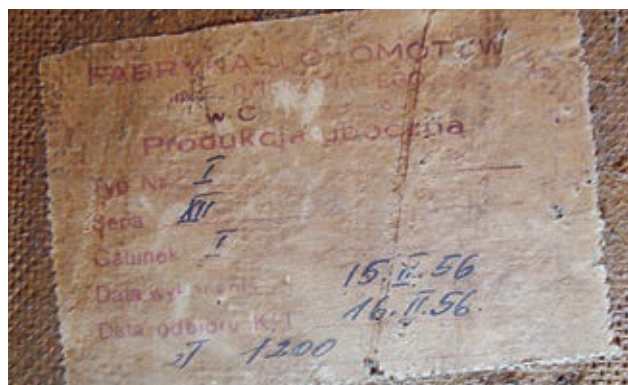

Wszystkie drobne sprzęty gospodarcze pochodzące z Fabloku są do siebie podobne, można więc przypuszczać, że o wzornictwie decydowała jakaś zakładowa moda.

Niektórzy wspominają, że wręczano takie przedmioty gościom zakładu składającym tzw. gospodarskie wizyty. Podobno rozważano nawet uruchomienie oficjalnej produkcji sprzętów kuchennych, ale pomysł nie doczekał się realizacji. Może dlatego, że przy widocznej już na pierwszy rzut oka wysokiej jakości ich wykonania, cena musiałaby być bardzo wysoka.

Chociaż nikt takich rzeczy nie robił już kilkadziesiąt lat, to ciągle można je w chrzanowskich domach zobaczyć. Sprzęt kuchenny częściej, łopatki i pogrzebacze bardzo rzadko. Te ostatnie zniknęły nie dlatego, że nie wytrzymały próby czasu, tylko odeszły do lamusa wraz z kuchniami węglowymi.

Podobno z Fabloku pochodziły także stojaki do świątecznych choinek. Błazane muchomory trzymane przez trójkę krasnali albo wiewiórki czy niedźwiadki nie mają tej klasy co wyroby używane w kuchniach, ale może rzeczywiście także i one były produktem ubocznym w fabryce lokomotyw... ■

Fablok na starych fotografiach

Fotografowie pracujący dla zakładu działali głównie na zamówienie kierownictwa Fabloku, ale także, podobnie jak amatorzy robiący zdjęcia dla przyjemności, dokumentowali to co ich zdaniem było godne utrwalenia. Dzięki nim przynajmniej kilkaset osób ma szansę rozpoznać się na archiwalnych zdjęciach.

Zdjęcia w fablokowskim archiwum zakładowym to ogromny zasób, który jest systematycznie digitalizowany i będzie dostępny w archiwum cyfrowym chrzanowskiej biblioteki. Wśród tysięcy zdjęć są takie, które w czasach PRL-u nie nadawały się

do szerszego wykorzystania, bo pokazywały zaniedbania w zakładzie. Inne nie trafiły do publikacji, bo miały służyć tylko do prezentacji w gablotach na terenie zakładu. Głównie spośród nich wybierane były zdjęcia do niniejszej publikacji. Zdecydowana większość pochodzi z lat 60. i 70. ubiegłego wieku.

W prywatnych zbiorach zachowały się głównie zdjęcia z pochodów pierwszomajowych, zebrań związkowych, imprez w domu kultury, tzw. czynów społecznych, imprez rekreacyjno-sportowych i letniego wypoczynku. Najciekawsze z nich zostały wykorzystane w prezentowanym Państwu albumie. ■

Wizyta Prezydenta RP Ignacego Mościckiego w Fabloku, 1927 r.

Biuro Główne Fabloku, ul. Fabryczna, lata 60. XX w.

Lokomotywy na terenie fabryki, lata 60. XX w.

Wydział W4 – Montażu Lokomotyw, po prawej parowóz WP budowany dla Indii, a po lewej parowóz wąskotorowy

Lokomotywa na terenie fabryki, w tle budynek Biura Głównego, lata 60. XX w.

Budynek Wydziału Narzędziowni, lata 60. XX w.

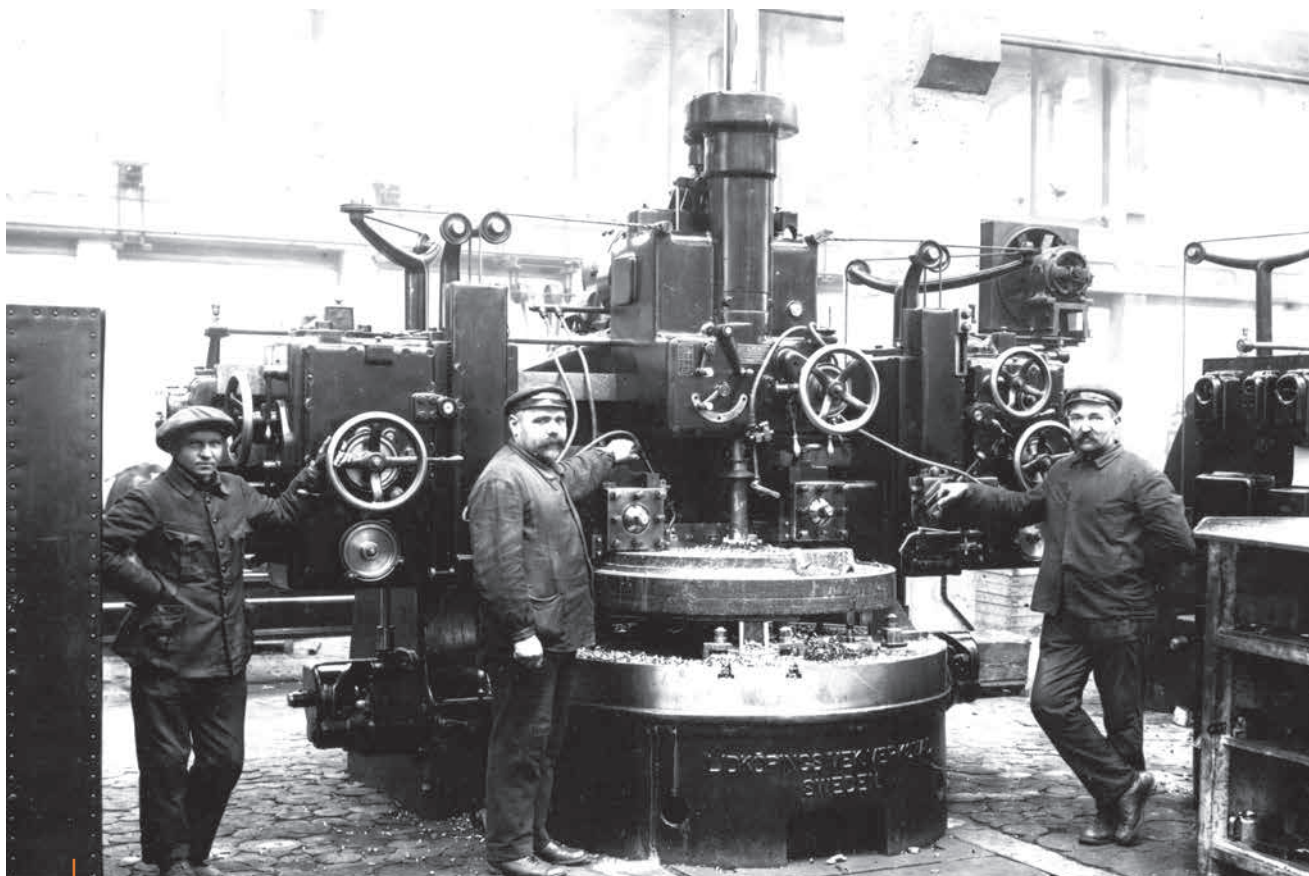
Budynek lakierni należącej do Wydziału Montażu Lokomotyw

Budynek Obróbki Plastycznej, lata 70. XX w.

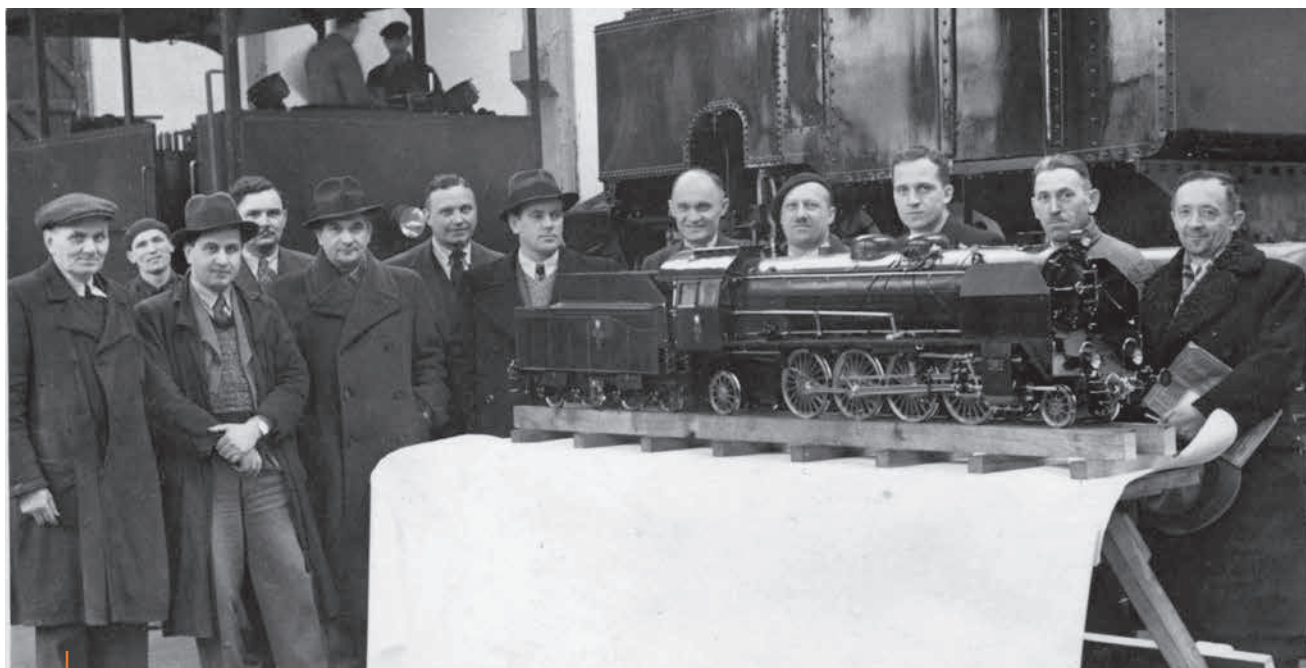
Hala Wydziału Montażu Lokomotyw, po lewej budynek Wydziału Narzędziowni

Obrabiarka kół do lokomotyw, lata 30. XX w.

Parowóz 141 CFM dla Towarzystwa Kolei Francuskich w Maroku, lata 30. XX w.

Pracownicy Fabloku przy modelu lokomotywy PM-36-2 „Piękną Helenie”, lata 30. XX w.

Nr 53.

PRENUMERATA
kwartalna
w kraju 15 złotych
za granicą 20 złotych
Numer pojedynczy
20 groszy.
Konta pocztowa czekowa
Nr. 738.

Warszawa, Sobota

5 marca 1932 roku.

Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok XV.

OGŁOSZENIA:
Cena za wiersz 1 m.m. szpalty
redakcyjnej po fakcie 65 groszy.
Cena za wiersz 1 m.m. szpalty
ogłoszeniowej 60 gr.
Tabelaryczne i cyfrowe 95 gr.
Ogłoszenia o załączonych dok-
umentach 15 groszy za wyraz.
Każde ogłoszenie najmniej
1 złoty.
Za terminowy druk ogłoszeń
Wydawnictwo nie odpowiada.
Osobom i firmom prywatnym
kredytu na ogłoszenia i prenu-
meratę Wydawnictwo nie
udziela.

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.
WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIĄT.

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

Zarządzenia Władz Naczelnych:

Poz. 58. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 59. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 60. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lutego 1932 r. o utworzeniu funduszu inwestycyjnego przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”.

p.p. inż. Janowi Dąbrowskiemu, prokurentowi, kierownikowi Biura Fabrykacyjnego, — inż. Aleksandrowi Tadeuszowi Krzywickiemu, sekretarzowi generalnemu i prokurentowi Zarządu, — oraz inż. Marjanowi Symonowiczowi, kierownikowi warsztatów.

Warszawa, dnia 26 lutego 1932 r.

Prezydent Rzeczypospolitej:
(—) *I. Mościcki.*

Prezes Rady Ministrów:
(—) *A. Prystor.*

—o—

59.

ZARZĄDZENIE

Na zasadzie art. 5 ustawy z dnia 23 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 458) nadaje pracownikom Pierwszej Fabryki Lokomotyw w Polsce, Sp. Akc. w Chrzanowie

po raz pierwszy
SREBRNY KRZYŻ ZASŁUGI

za zasługi związane z usprawnieniem działalności i podniesieniem produkcji i Fabryki Lokomotyw w Chrzanowie p. p.: inż. **Kazimierzowi Bogackiemu**, kierownikowi działu przemysłowo-ekonomicznego Biura Zarządu, inż. **Konstantemu Gołajewskiemu**, kierownikowi Biura Materiałów i Sprzedaży, — **Oskarowi Kunkelowi**, prokurentowi, kierownikowi Buchalterji, — inż. **Leonowi Kołnikowi**, kierownikowi Kuźni, — oraz inż. **Juljanowi Paczowskemu**, kierownikowi Biura Technicznego;

po raz pierwszy
BRONZOWY KRZYŻ ZASŁUGI

za zasługi związane z usprawnieniem działalności i podniesieniem produkcji i Fabryki Lokomotyw w Chrzanowie:

p.p.: **Antoniemu Bielarczyowi**, wermistrzowi, majstrowi warsztatu montażowego, — **Pawłowi Błaszczkowi**, kowalowi, — **Franciszce Cebuli**, kotlarzowi warsztatu montażowego, — **Janowi Hamowi**, wermistrzowi, majstrowi warsztatu mechanicznego, — **Szczepanowi Iwankowi**, wermistrzowi, majstrowi montażowemu, — **Teodorowi Kaluży**, tokarzowi warsztatu mechanicznego, — **Stanisławowi Kłuszczyńskiemu**, ślusarzowi - traserowi warsztatu montażowego, — **Stefanowi Medweckiemu**, ślusarzowi warsztatu mechanicznego, — **Wojciechowi Mirowskiemu**, ślusarzowi warsztatu montażowego, — **Stanisławowi Mitasowi**, spawaczowi warsztatu montażowego, — **Konstantemu Bolesławowi Neclowi**, majstrowi warsztatu montażowego, — **Franciszce Piłchowi**, ślusarzowi warsztatu mechanicznego, — **Stanisławowi Rychnikowi**, kowalowi, — **Wiktorem Rzepeckiemu**, ślusarzowi warsztatu mechanicznego, — **Janowi Stypieńskiemu**, kotlarzowi, monterowi warsztatu montażowego, — **Rudolfowi Świderowi**, kierownikowi biura Sekretariatu, — **Józefowi Tomaszewiczowi**, kierownikowi biura obrachunkowego robocizny, — oraz **Alfredowi Urbańczykowi**, tokarzowi warsztatu mechanicznego.

Warszawa, dnia 25 lutego 1932 r.

Prezes Rady Ministrów:
(—) *A. Prystor.*

DZIAŁ URZĘDOWY.

Zarządzenia Władz Naczelnych.

58.

ZARZĄDZENIE

Na zasadzie art. 5 ustawy z dnia 23 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 458) nadaje po raz pierwszy

ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI

za zasługi związane z usprawnieniem działalności i podniesieniem produkcji i Fabryki Lokomotyw w Chrzanowie następującym pracownikom Pierwszej Fabryki Lokomotyw w Polsce, Sp. Akc. w Chrzanowie:

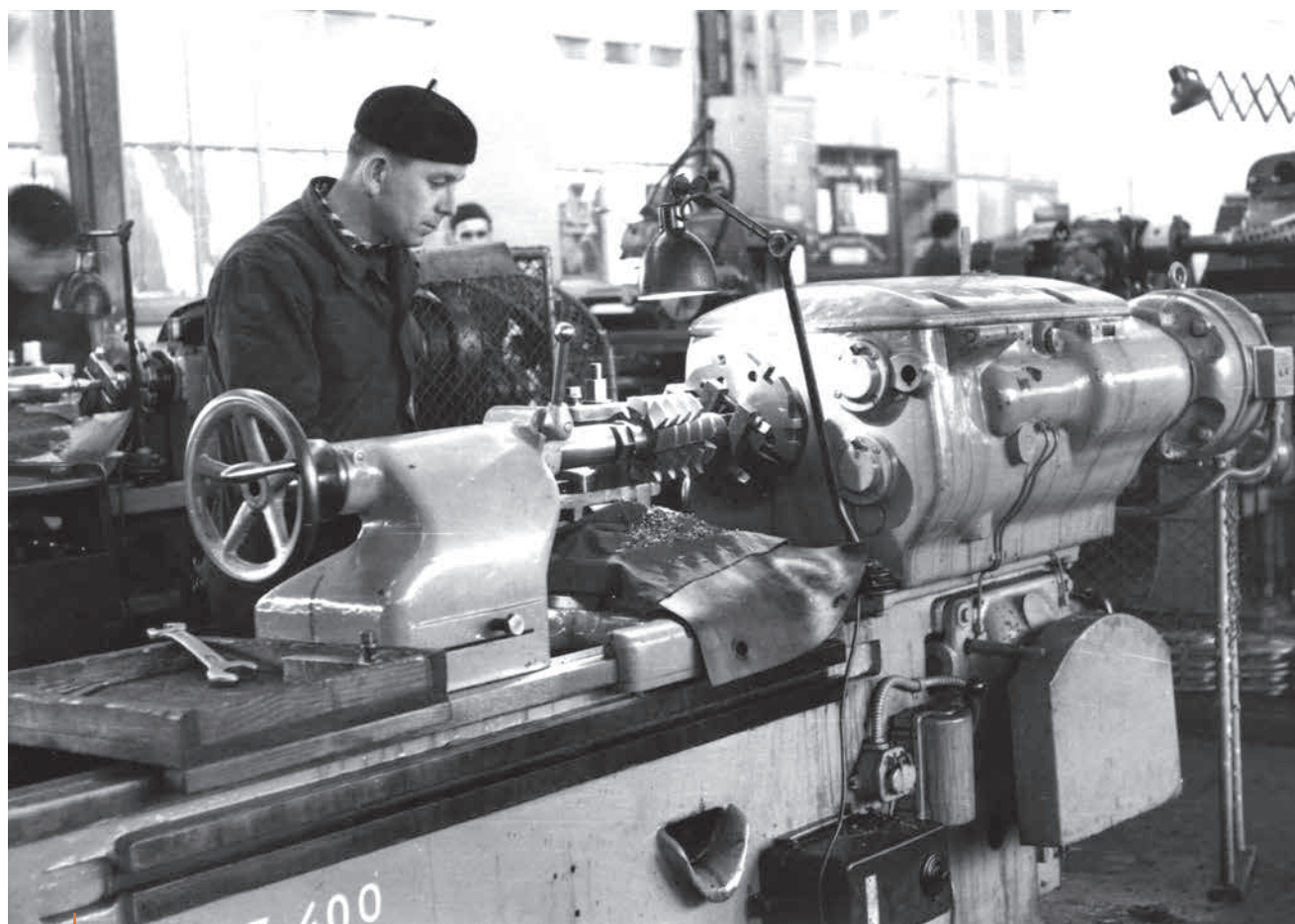
Zarządzenie Władz Naczelnych o nadaniu pracownikom Fabloku wysokich odznaczeń państwowych – „Monitor Polski” z 1932 r.

Legitymacja pracownika Fabloku z 1945 r.

Pracownicy Fabloku przy lokomotywie Lwe 55, lata 50.XX w.

Pracownicy zakładu przy lokomotywie wyprodukowanej dla Indii, kwiecień 1959 r.

Port w Gdyni, załadunek parowozu na statek do Indii, lata 60. XX w.

Hala Wydziału Montażu Lokomotyw, lata 60. XX w.

Prasa do wycinania elementów, lata 70. XX w.

Podwozie do żurawia kołowego PS-253, lata 70. XX w.

Ćwiczenia zakładowej straży pożarnej, lata 70. XX w.

Ćwiczenia drużyny ratownictwa technicznego, lata 70. XX w.

Ćwiczenia zakładowej drużyny odkażania i dezaktywacji, lata 80. XX w.

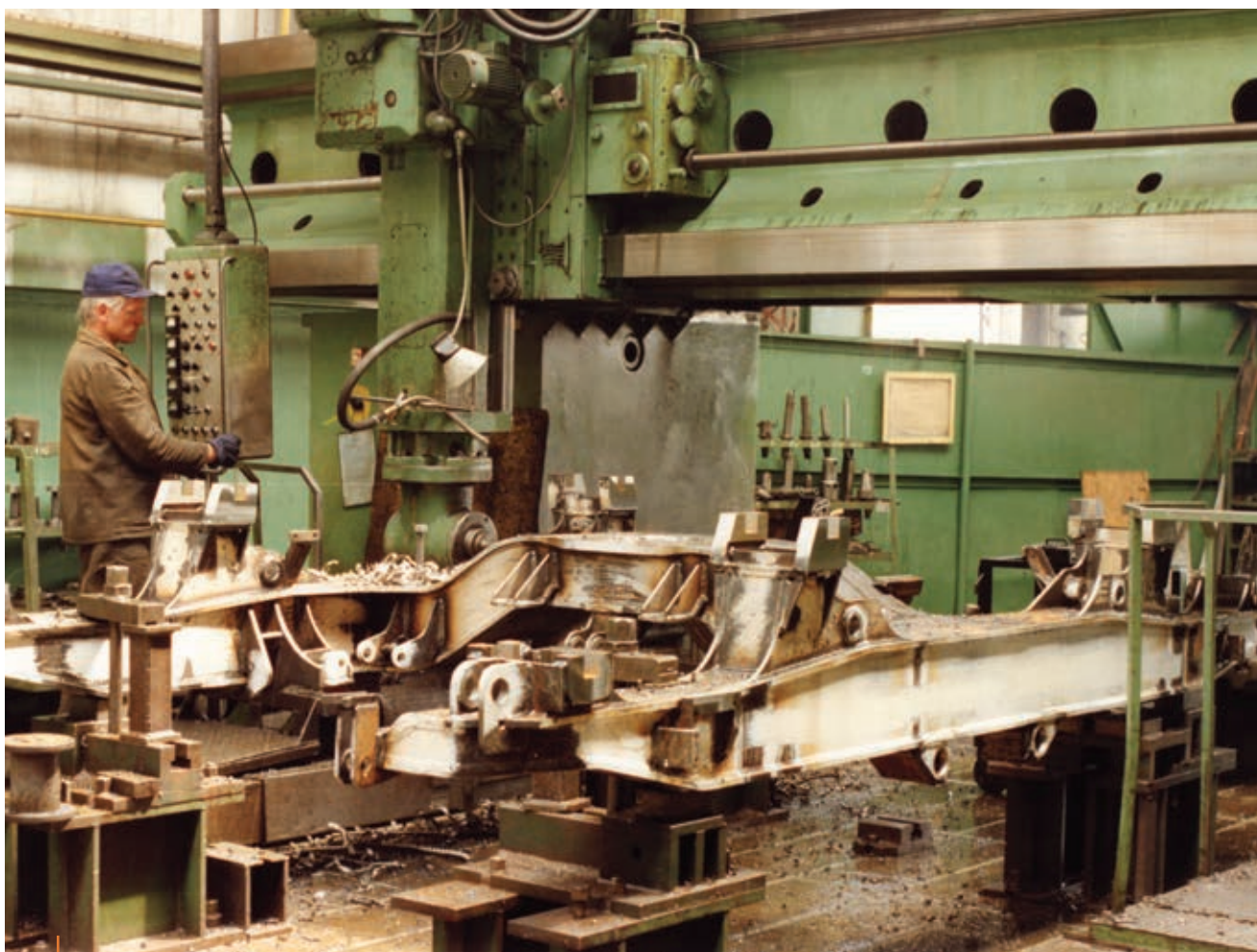
Prace przy montażu lokomotywy 6D (SM 800), lata 70. XX w.

Dostarczanie napoi i przekąsek na stanowiska pracy, lata 90. XX w.

Wydział Mechaniczny W2, młot kucia swobodnego napędzanym sprężonym powietrzem, lata 90. XX w.

Wydział W3 – Konstrukcyjno-Spawalnicy, praca przy pulpicie frezarki bramowej, lata 90. XX w.

Wnętrze kabiny lokomotywy manewrowej 6D, produkowanej w latach 1963–1992

Laweta do przewożenia uszkodzonych samochodów, lata 90. XX w.

Żuraw przenośny POT 0321 przeznaczony do prac załadunkowych, ratownictwa technicznego i pomocy drogowej, lata 90. XX w.

Wóz specjalny dla wojska do przewożenia radaru, lata 90. XX w.

Pochód pierwszomajowy, lata 50. XX w.

Pochód pierwszomajowy, 1959 r.

Towarzystwo Sportowe Fablok w pochodzie pierwszomajowym, lata 70. XX w.

Pochód pierwszomajowy, lata 70. XX w.

Łyżenie z terenu zakł.
z Ludzi Dobrej Roboty dla NR.

Lampa błyskowa - 1/60
przystawań - 4 - 8
film - 18° Dia Foto 12
wyw. - 10 min w 209

Praca Nr. _____ z dnia _____
Nr Nr Arch. fot. _____
Nr zlec. 123/B z dnia 16.04.73
Nr odbitki 6x3 - 185st.

papier twarde
oras masiv 2sek/3przyp.
wywołujący uniwersalny.

Zestawienie materiałów fotograficznych dokumentujących konkurs „Ludzie Dobrej Roboty”, 1973 r.

Pochód pierwszomajowy, lata 60. XX w.

Pochód pierwszomajowy, lata 70. XX w.

Pochód pierwszomajowy, lata 70. XX w.

Uczniowie i nauczyciele ZSZ Fablok w pochodzie pierwszomajowym, lata 70. XX w.

Pochód pierwszomajowy, lata 60. XX w.

Pochód pierwszomajowy, lata 70. XX w.

Pochód pierwszomajowy, lata 70. XX w.

Pochód pierwszomajowy, lata 60. XX w.

Pochód pierwszomajowy, lata 70. XX w.

Konferencja PZPR w Fabloku, 1971 r.

Konferencja zakładowa PZPR, 1972 r.

Sprawozdanie Rady Zakładowej, 1973 r.

Akademia z okazji Dnia Metalowca, 1973 r.

Delegacja z Maroka przed wejściem do Fabloku, 1973 r.

Orkiestra Fabloku podczas uroczystości otwarcia stacji kolejowej Chrzanów-Śródmieście, 1973 r.

Obyw.

W związku z powołaniem do odbycia zasadniczej służby wojskowej życzymy Obywatelowi dużo osiągnięć w wyszkoleniu wojskowym, pogłębienia kwalifikacji zawodowych oraz pomysłności w życiu osobistym.

Po odbyciu służby wojskowej powitamy Obywatela chętnie w naszym zakładzie. Czekamy na Obywatela pracującego na stanowisku odpowiadającym posiadanym lub nabytym w wojsku kwalifikacjom zawodowym

FABRYKA LOKOMOTYW
Im. F. Dzierżyńskiego
2 CHRZANÓW 2

Samorząd Robotniczy

za Dyrektora Zakładu

**LUDOWE WOJSKO POLSKIE
NIEZAWODNE W SŁUŻBIE OJCZYZNY**

71. 55/73, 40

Życzenia dla poborowego od dyrekcji Fabloku, lata 70. XX w.

Konferencja zakładowa PZPR, lata 70. XX w.

Zebranie członków Solidarności Fabloku, lata 80. XX w.

Prezentacja Fiata 126p przed ZDK Fablok, 1973 r.

Kiermasz świąteczny w ZDK Fablok, lata 80. XX w.

OGÓLNOPOLSKI KOMITET
FRONTU JEDNOŚCI NARODU

przyznaje

*Dyplom
Uznania*

**Fabryce Lokomotyw
im. Feliksa Dzierżyńskiego
w Chorzowie**

ZA AKTYWNA DZIAŁALNOŚĆ
NA RZECZ SPOŁECZNEGO FUNDUSZU
BUDOWY SZKÓŁ I INTERNATÓW

Przewodniczący
Ogólnopolskiego Komitetu
Frontu Jedności Narodu

Prof. dr Janusz Groszkowski

Sala konferencyjna przy gabinecie dyrektora Fabloku, lata 80. XX w.

Pierwsze komputery w Fabloku, lata 80. XX w.

1964-1974

1924-1974

Pamiętkowa tablica członków koła ZBOWiD-u z okazji 50-lecia Fabloku, 1974 r.

Drużyna harcerska „Ósemka”, 1947 r.

Harcerki Fabloku w pochodzie pierwszomajowym, lata 50. XX w.

8 Żeglarska Drużyna Harcerska, lata 60. XX w.

Obóz harcerski w Kobyle-Gródek, 1961 r.

Obóz harcerski w Kobyle-Gródek, 1961 r.

Obóz harcerski nad Jeziorem Rożnowskim, 1961 r.

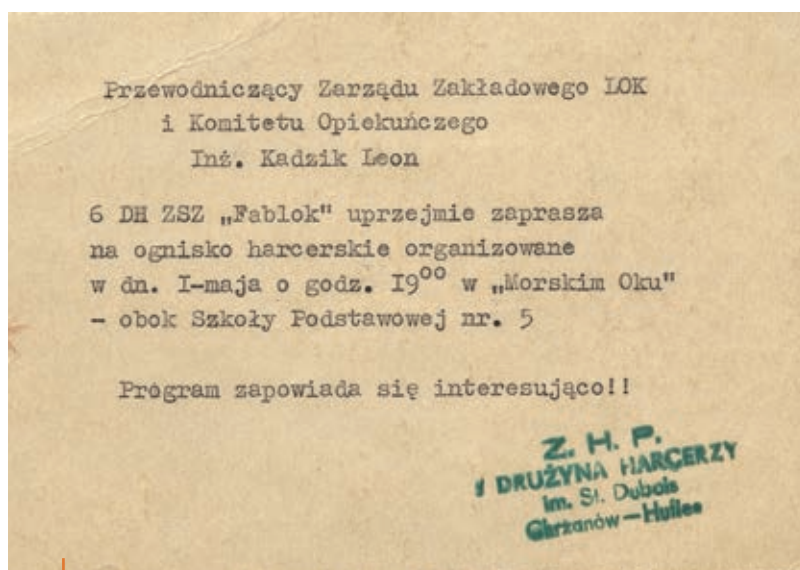
Harcerze Fabloku w pochodzie pierwszomajowym, lata 70. XX w.

Zuchy Fabloku, lata 70. XX w.

Harcerze w modelarni ZDK Fablok, 1972 r.

Zaproszenie na ognisko harcerskie

Pochód harcerzy Fabloku z okazji Dni Oświaty, Książki i Prasy, 1973 r.

Przeгляд piosenki harcerskiej „Chrypka” w Zakładowym Domu Kultury Fablok, 1989 r.

Budynek Domu Kultury Fablok, lata 50. XX w.

Hol Domu Kultury Fablok, lata 50. XX w.

Zaproszenie na zabawę sylwestrową, 1958 r.

Spektakl teatralny „Królowa przedmieścia”, 1958 r.

Kino Fablok, lata 60. XX w.

Przed Domem Kultury Fablok, lata 60. XX w.

Wystawa malarstwa, 1963 r.

Sesja zdjęciowa zespołu Sztywny Pal Azji w ZDK Fablok, lata 80. XX w.

Koncert zespołu Sztywny Pal Azji w ZDK Fablok, lata 80. XX w.

Uczestnicy koncertu zespołu rockowego w ZDK Fablok, lata 80. XX w.

Brama stadionu Fabloku, 1924 r.

Drużyna piłki nożnej, 1928 r.

Członkowie sekcji kolarskiej na wycieczce w Tenczynku, 1934 r.

Drużyna hokejowa, 1936 r.

Sekcja narciarska przed wyjazdem na obóz do Zwardonia, 1938 r.

Sekcja bokserska, 1952 r.

Drużyna piłki ręcznej kobiet, 1966 r.

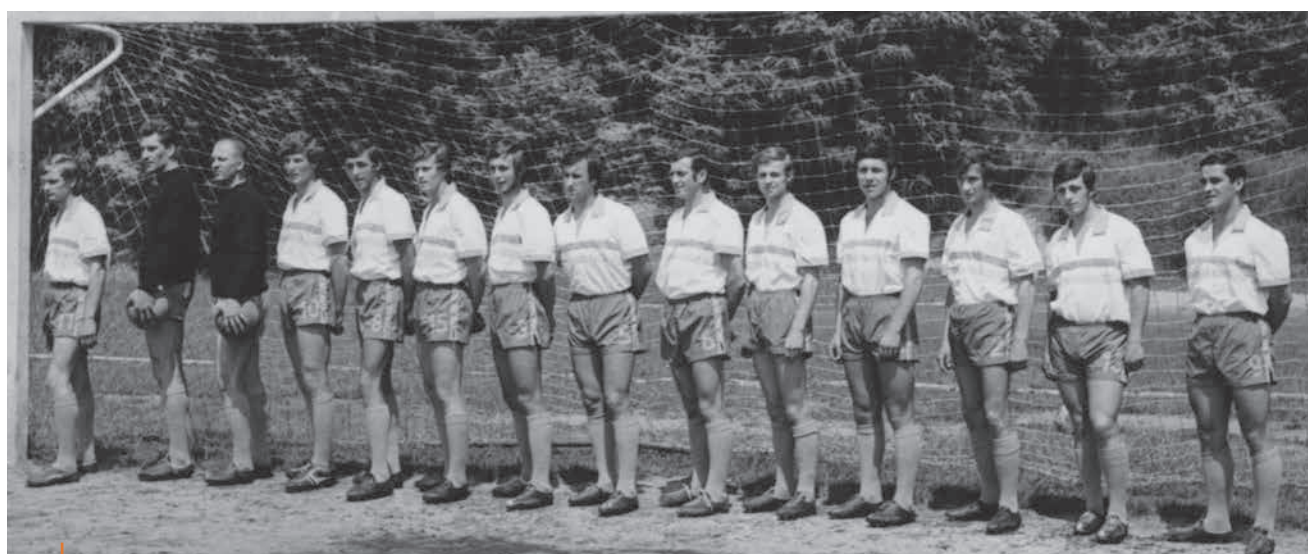
Towarzystwo Sportowe FABLOK, lata 70. XX w.

Zwycięcy zawodów zapaśniczych, 1973 r.

Zawody tenisa stołowego, 1967 r.

Awans piłkarzy Fabloku do ligi międzywojewódzkiej, 1971 r.

Turniej szachowy, lata 80. XX w.

Pokaz gimnastyczny, 1980 r.

Jubileusz 60-lecia T.S. FABLOK, 1986 r.

Międzynarodowy Turniej Piłki Ręcznej, 1990 r.

Wycieczka w góry, 1956 r.

Spływ Dunajcem, 1956 r.

Kolonia letnia w Czorsztynie, lata 50. XX w.

Wycieczka zakładowa, lata 50. XX w.

Dom wczasowy „Fablokowiec” w Krynicy, lata 60. XX w.

Wycieczka zakładowa i tradycyjne „piezone” (potrawa pieczona w garnku na ognisku), lata 60. XX w.

Wycieczka fablokowców, lata 70. XX w.

Kolonia letnia Fabloku, lata 70. XX w.

Pracownice Ogródki Działkowe, 1973 r.

Podziękowania

Podziękowania dla DARCZYŃCÓW

Składamy serdeczne podziękowania osobom, które swoim zaangażowaniem w zbieranie wspomnień, pamiątek i opowieści o Pierwszej Fabryce Lokomotyw w Polsce przyczyniły się do powstania tego wydawnictwa:

Józef Adamczyk
Mieczysław Bigaj
Teresa Bigaj
Marek Bogusz
Bronisława Bolek
Krzysztof Brandys
Julia Cichy
Janusz Cymer
Aleksandra Czucz
Alicja Dac
Jadwiga Dudek
Józef Dudek
Tadeusz Dulowski
Anna Fudała
Stanisław Garlicki
Krzysztof Głos
Włodzimierz Grochal
Kacper Groń
Anna Hebda
Maria Hudzik
Zdzisław Hudzik
Teresa Ichniowska
Jacek Kania
Andrzej Kępiński
Bolesław Kosowski
Leszek Koziorowski
Elżbieta Krasucka
Zofia Kulczyk
Piotr Likus
Ireneusz Lipiec
Witold Liszka

Piotr Majcherczyk
Elżbieta Markiewicz
Jerzy Mazaraki
Stefania Miarczyńska
Wacław Michalak
Janusz Mikunda
Leszek Morawiecki
Agnieszka Musiał
Maciej Nowak
Edmund Oczkowski
Marek Oleszycki
Piotr Olszowski
Anna Pacwa
Halina Patała
Mariusz Paździora
Jolanta Piądtłowska
Bronisław Piwczyk
Janina Podgórska
Kamila Pyziak
Tadeusz Satława
Jarosław Sęk
Lucjan Siewiorek
Elżbieta Sobek
Andrzej Stec
Anna Stryczek
Piotr Szpak
Cecylia Śleboda
Jan Ślęzak
Grzegorz Wesółowski
Władysława Wojnar
Teresa Wróbel
Renata Wyrwiak
Wojciech Wyzina

- Stowarzyszenie „Stacja Chrzanów”
- Muzeum w Chrzanowie
im. Ireny i Mieczysława Mazarakich

FABLOK

Souvenirs of the First Factory of Locomotives in Poland

The First Factory of Locomotives in Poland, i.e. Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce FABLOK Spółka Akcyjna, was established on 20 May 1919. The founders of this factory, built from scratch in Chrzanów, were engineers Piotr Drzewiecki, Władysław Jechalski, Stanisław Karłowski, and Leopold Wellisz. At the same time, the investment was granted the financial support from Bank Małopolski in Cracow and Bank Handlowy in Warsaw. At that time, there was no other locomotive factory in the newly reborn state, hence the word „First” (PL Pierwsza) in the official name of Fablok. It was only later that the local department of steam locomotives started the production in Zakłady Hipolita Cegielskiego in Poznań. Within the next ten years both plants were to meet the needs of the Polish railways, which the Ministry of Railways assessed at 2,590 locomotives.

The first steam locomotive produced in Chrzanów Tr21-19 was handed over to PKP on 7 April 1922. Austrian components and subassemblies were used in its production. However, after two years, Fablok launched a completely domestic structure - steam locomotive Tr21-19. In 1927, 200 locomotives left the factory, on the occasion of which the President of Poland, Ignacy Mościcki, visited it.

In the interwar period, many successful structures were created here, including the flagship products of Fablok - steam locomotives Pt31 and Pm36 and power cars, the so-called luxtorpedy, which operated on the Warsaw-Cracow and Cracow-Zakopane railway lines. They were designed by engineer Kazimierz Baranowski and engineer Kazimierz Zembruski. The first one managed the design office of the factory until the mid-1930s, and the latter, who was an outstanding mechanic and designer, became the professor of the Warsaw University of Technology in 1936. In 1937, their steam locomotive Pm36 was awarded the gold medal of the World Exhibition of Art and Technology in Paris.

Until 1939 steam locomotives produced in Chrzanów were sold e.g. to Bulgaria, Morocco and Latvia. These were both standard and broad gauge structures for railways as well as narrow gauge structures for mines, sugar factories, sawmills, etc. Moreover, Fablok was a producer of buses for PKP car transport, road rollers and steam engines.

From the very beginning, Fablok had very strong ties with Chrzanów. The construction of two workers' housing estates and accompanying public facilities started there already in 1920s. After the war, the rich cultural as well as sports and recreational life, which was shared by all the residents of the city, revolved around the plant. To this day, a lot of them have carefully kept photos, documents, medals, badges and various items related to Fablok at home. It is thanks to them that the interwar and post-war magnificence of the factory, being a testimony to the development of modern industry and technology in Poland, has been kept in the memory.

The year 2019 will mark the 100th anniversary of the founding of Pierwsza Fabryka Lokomotyw w Polsce FABLOK SA. And although its recent years have not been easy as they brought a lot of changes and turbulence, we must hope that the new owner will soon restore this glorious Polish factory to its former glory. Especially given the fact that its history and heritage are inseparably connected with Chrzanów. Through the souvenirs in it, this album shows how FABLOK has become the greatest symbol of this city over the last hundred years. ■

Jerzy Pleszyniak

Spis treści

Wstęp	5
Papiery wartościowe	6
Papiery firmowe	18
Medale i odznaki	40
Wyroby uboczne	46
Fablok na starych fotografiach	50
Podziękowania dla DARCZYŃCÓW	94
Podsumowanie w języku angielskim / Summary FABLOK – Souvenirs of the First Factory of Locomotives in Poland	95